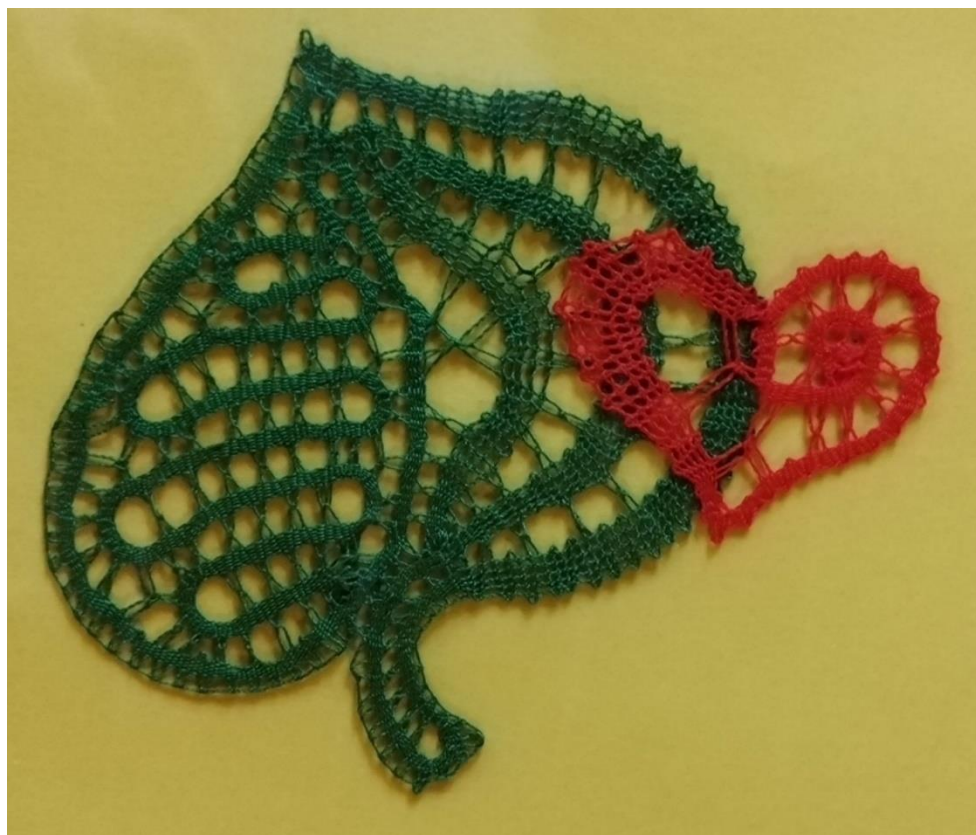

Številka 13, januar 2024

NAŠ UTRIP

OBČASNIK iz MOTNIKA

**Emblem Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik.
Emblem, veržica, uhani (klekljano), čelke za zavijačke in aube (ročno šivano).
Vse ročno delo: članica društva Malči Pirc, Motnik.**

Ob vstopu v leto **2024**

**Hitro, hitro mine čas,
kaj v tem letu čaka nas?**

**Vsaka zvezda ena želja, za
veselje, zdravje, srečo!**

**Vse težave pozabimo, novih
dni se veselimo!**

Spoštovani člani, spoštovani Motničani, spoštovani bralci!

Leto 2023 nas je zaznamovalo s praznovanji 600 letnice pridobitve motniških trških pravic. Prva društvena prireditev nas je povezala prav na dan jubileja, dne 26. marca 2023, s kuharskim tečajem gospe Emilije Pavlič, ki smo jo z veseljem sprejeli medse. Podobnega kuharskega tečaja v Motniku gotovo ni bilo že več kot petdeset let. Drugo važno obeležje se je zgodilo že naslednjo nedeljo, to je akademija zgodovine Motnika od 1423 do danes. Za velikonočne praznike smo izdelovali izvrstne pirhe s pomočjo nagubanih trakov in filcane volne. Udeleženci te delavnice so bili zelo veseli, hvaležni in zadovoljni. Tako želimo ohraniti tradicijo podeželja. Kljub velikim in raznovrstnim težavam ohranjamo krajevne običaje. Dne 2. decembra nas je obiskal dobrotnik Miklavž z igrico. Tu je adventni čas v pričakovanju rojstva in prižiganja štirih svečk, ki pomenijo: dobroto, mir, radost in ljubezen. Prav to želim vsem vam.

Ančka Podbevšek

Spoštovani člani, spoštovani Motničani, spoštovani bralci!

To leto je bilo prepleteno s praznovanji velikih obletnic, tudi za Podeželsko društvo - Utrip pod lipo domačo, Motnik je bilo delovno in uspešno. V tem letu smo izpolnili glavne in na občnem zboru zastavljene cilje, izvedli smo načrtovane delavnice in dogodke, večino njih že na začetku leta. V svojo družbo smo že marca povabili eko kuharico Emilijo Pavlič in s tem prvi v letošnjem letu praznovali veliko obletnico pridobitve motniških trških pravic. V začetku aprila smo v dvorani Kulturnega doma priredili veliko proslavo v ta namen in med povabljenimi gostili tudi vnuka prof. Urankarja, ki je s svojo knjigo Zgodovina trga Motnika Motničanom zapustil najbolj natančen popis zgodovine kraja do leta 1940. Potem smo spet obirali češnje in se udeleževali tudi drugih v Motniku organiziranih proslav. Vsi smo se trudili po svojih najboljših močeh, zato čestitke vsem za opravljeno delo z željo, da se bo dobro delo nadaljevalo.

Marina Drolc

Novoletne želje:

**Naj ti praznični čas nariše nasmeh na obraz.
Naj čudež narave pričara svoj pravi obraz,
da v čarovniji lepote opaziš smisel toplote.**

**SREČNO IN ZDRAVO
v 2024 Vam želi
Marina Drolc!**

Štirinajsti občni zbor Podeželskega društva – Utrip pod lipo domačo, Motnik – 28. 1. 2023

Štirinajsti občni zbor društva Utrip, zbrali smo se pri Flegarju ob 15.00 uri, je otvorila in nas zbrane pozdravila predsednica društva Ančka Podbevšek. Predlagala je dnevni red zбора:

1. Potrditev dnevnega reda
2. Izvolitev delovnih teles OZ:
  - predsednika
  - zapisnikarja
  - overovatelja zapisnika
3. Poročila:
  - predsednika
  - tajnika
  - blagajnika
4. Razprava o poročilih
5. Plan dela za leto 2023
6. Članarina
7. Razno

Dnevni red je bil soglasno sprejet. Za predsednico zбора je bila izvoljena Mari Bajde, ki je prevzela vodenje zбора, za zapisnikarja Marina Drolc in za overovatelja zapisnika Malči Pirc.

Poročilo o delu društva za preteklo leto je podala predsednica društva in se ozrla na vse izvedene dogodke in delavnice v letu 2022, kar je vse zabeleženo v dvanajsti številki časopisa Naš utrip, Občasnik iz Motnika, št. 12. Poudarila je, da ni bila izvedena le delavnica s šolarji – izdelovanje izdelkov iz gline zaradi težav s termini. Predstavila je projekt »Oživitev trških jeder, Obnova prostora trga Motnik«. Investitor projekta je LAS (lokalna akcijska skupina), društvo pa je bilo povabljen o v projekt kot partner. Zavezali smo se za nakup velike mize, klopi in paviljona za namen prireditev. Zaradi odsotnosti tajnika g. Zabavnik a in blagajničarke ge. Majde Drašler je predsednica podala tudi druga poročila. Po razpravi na poročila ni bilo pripomb.

Plan dela za leto 2023 je predstavila tudi Ančka Podbevšek. Spregovorila je o načrtovanih dogodkih: Naslednji občni zbor, delavnica z glino – šola, časopis, maškare, delavnica izdelovanja umetnostnih pirhov, v marcu kuharski tečaj in zdrava prehrana, razpis za tehnično pomoč, delavnica za otroke

– barvanje predpasničkov, sodelovanje pri praznovanju 600 letnice trških pravic, aprila – obeležje te obletnice v okviru društva Utrip, izlet na Primorsko – Vipava, Dornberk, v septembru narodne noše in sadni dan – marmelada, sok, kostanj in v decembru Miklavž.

Članarina ostaja 10 evrov.

Predsednica društva je tudi poudarila, da se bodo praznovanja 600 letnice trških pravic odvijala prek celega leta, zato je povabila vse člane društva, da se prireditev zares udeležujejo. Dodala je tudi, da si je treba prizadevati in uspeti, da bi za društvo Utrip pridobili posebno sobo, mogoče v občinski stavbi, v kateri bi lahko hranili in uredili prostor za vse narodne noše, ki jih izdeluje za društvo in prireditve članica Malči Pirc. Občni zbor je bil zaključen ob 16.40 uri.

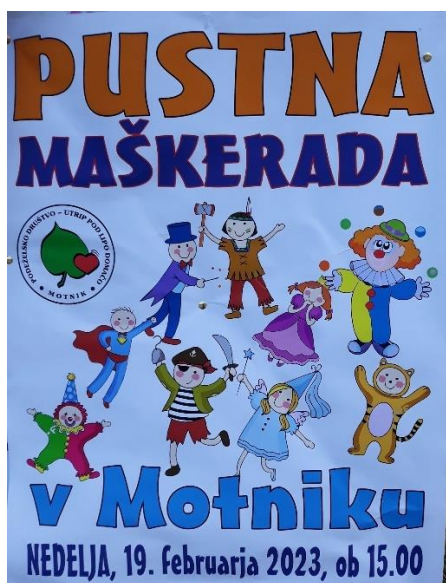
Tekst in foto: Marina Drolc

Maškarada - Pustna nedelja - 19. 2. 2023

Tokrat so se maškare organizirale v okviru društva Utrip na pustno nedeljo in se zbrale na novem prireditvenem prostoru. Najprej nas je pozdravil motniški »Gašper Križnik«, ki so se mu kmalu pridružile vile iz njegovih pravljic. Prišle so tudi druge junaške in zanimive maškare, tudi čarovnica in njeno spremstvo. Tako na prireditvenem prostoru v nedeljo kot tudi na mimohodih v torek je bilo veliko otroških maškar, kuharji, pikapolonice, gasilci, peki, gozdarji, vojaki in podobno.

Srečali smo veliko šem, veliko različnih opravn v pisanih barvah in oblačilih. Skratka, zanimiva družina, ki je plesala in se zabavala. Za dobro voljo so poskrbeli zvočniki in glasba, za dober okus pa dobrote, ki jih je na ogled postavila predsednica društva Utrip. Ponudila je slastne krofe, flancate, sokove in čaj. Na prostoru so se zabavali mladi in tudi nekoliko starejši.

Pustna:
Ko bo konec tega pusta, kremžil jaz bom lačna usta!

Tekst in foto: Marina Drolc

Delavnica barvanja pirhov v dveh tehnikah – 11. 3. 2023

Delavnico sta vodili Marija Šmidovnik in Emi Gregorčič, res pravi mojstrici, ki znata neverjetne stvari. In že na začetku jima gre zahvala, da nas naučita čisto novih stvari. Vse materiale in orodja sta pripravili in prinesli mojstrici s seboj, mi prisotni pa smo zvedavo gledali in počasi osvajali to neverjetno tehniko, nastajala so lepa velikonočna jajčka. Izdelki so nastajali na osnovah stiropor jajc, nanje smo navijali nagubane trakove iz krep papirja in jih pritrjevali z majhnimi ali večjimi bucikami na belo osnovo jajca. Druga tehnika je bila, izdelati jajce s pomočjo posebne igle in nacufane volne s posebno tehniko tapkanja, pri čemer igla pritrjuje v osnovo volno po želji ustvarjalca. Neverjetno, kako čudovito delo in kakšni čudoviti izdelki lahko tako nastanejo.

Tekst in foto: Marina Drolc

Kuharski tečaj – Emilija Pavlič – 26. 3. 2023

Prvi dogodek v sklopu letošnjih praznovanj 600 letnice pridobitve motniških trških pravic - društvo Utrip pod lipo domačo, Motnik

Kot je bilo predvideno v letnem planu, smo v goste povabili znano eko kuharico Emilijo Pavlič iz Kopra. S tem smo v okviru društva Utrip začeli s praznovanjem in tako prvi letos odprli vrata praznovanjem v Motniku, ki so povezana z visoko 600 letnico pridobitve trških pravic, ko je 26. marca leta 1423 avstrijski nadvojvoda Ernest Železni Motnik povzdignil v trg. Emilija Pavlič, kuharska mojstrica, svetovalka in izdajateljica kuharskih knjig za odrasle, predvsem pa za otroke, je bila za prihod v Motnik na ta dan prava oseba.

Podeželsko društvo - Utrip pod lipo domačo, Motnik, ki si je že v prvi točki sedmega člena svojega statuta zadalo nalogo ohranjanja kulturne dediščine, je v povabljeni ekološki kuharici Emiliji našo

čisto pravo osebo in pravi način za začetek praznovanja častitljive 600 letnice dogodka in dneva, ko je Motnik dobil prvi trški dan na nedeljo.

Emilija Pavlič, kuharska mojstrica, svetovalka in izdajateljica kuharskih knjig je svojo kuharsko pot začela z nekoliko težavami in odporom, saj je mlada in kot vajenka delala v zelo težkih pogojih. Iz spoštovanja do svoje mame, očeta, babice, mlajših sester in brata je premagala začetne težave in bila že pri osemnajstih letih vodja kuhinje v znani gostilni v Planini pri Postojni. Pri dvajsetih letih je bila vodja velike hotelske restavracije v Kopru, pot pa je nadaljevala s kuhanjem v vrtcu in za mlade. Še vedno kuha svojim letom primerno in zdravo. Kot pravi sama, je njen preprost način življenja in zdrava prehrana naravno zdravilo za telo in um. Ko kuha, se počuti kot umetnica, njena kuhinja je njen atelje. Ekološka živila in ekološki način kuhanja imajo v njeni kuhinji pomembno vlogo. Posebej se je v svoji praksi in se še vedno zavzema za to, da je posebno za otroke treba kuhati zdravo. Pri svojih petinsedemdesetih letih še vedno predava in hodi po Sloveniji, je dobitnica več prestižnih priznanj in v samozaložbi izdaja kuharske knjige.

Vse čestitke svetovalki Emiliji Pavlič tudi z naše strani za vsa priznanja in za vse, kar je dosegla. Njenega obiska in predavanja smo bili v Motniku zares veseli.

Marina Drolc

Dodatek k včerajšnjemu obisku in praznovanju

Srčna toplina, energija in bližina gospe Emilije, ki je bila včeraj z nami, kuharica z veščinami, priznanji, s teorijo - zdravje v kuhinji, vse je neprecenljivo. Mi se danes spominjamo velike obletnice in zato že na začetku in s kulinarično delavnico častimo velika dejanja naših davnih prednikov. Smo aktivni člani društva Utrip in nam veliko pomeni, da ponudimo kraju in ljudem, kako še bolj oživiti podeželje. To je bila nekoč tudi ljudska povezanost. Hrana je energija, energija je življenje. Zbrani na delavnici smo bili v vlogi poslušalcev, učencev za današnji čas. Vredno je bilo gostiti Emilijo Pavlič.

Ančka Podbevšek

Foto: Marina Drolc, tekst: Marina Drolc, Ančka Podbevšek.

Proslava 600 letnice trških pravic v Motniku – Okrogla miza in zgodovinski utrip – 2. 4. 2023

Drugi dogodek v sklopu letošnjih praznovanj 600 letnice pridobitve motniških trških pravic – društvo Utrip

V nedeljo, 2. aprila 2023 je bil v Motniku velik dogodek, proslavili smo 600 let od velikega dne 26. marca 1423, ko je avstrijski nadvojvoda Ernest Železni Motnik povzdignil v trg, mu tega dne podelil trške pravice in tržni dan na nedeljo. V okviru društva Utrip smo pripravili okroglo mizo in pogovor, povezan s to veliko obletnico. V knjigi prof. Pavle Urankar, *Zgodovina trga Motnika in okraja*, samozaložba, izdano 1. september 1940, je obširno opisana zgodovina tega dogajanja v srednjem veku. Profesor je v strokovnem in natančnem popisu takratnega časa, ki se nanaša na motniško dolino, v knjigo vnesel tudi lep popis lege kraja Motnika z okolico, dodal podatke o naselitvi, o motniškem gradu, popisal obrt in trgovino, župno in podružnično cerkev, trške pravice, svoboščine, sodstvo in popisal ves širši zgodovinski okvir. V knjigi je popisana zgodovina od začetkov do 16. stoletja, od 16. stoletja do francoske zasedbe in vsa zgodovina Motnika v 19. stoletju. V zgodovini Motnika se odražajo tudi pomembnejši politični dogodki in vodilna ter za določen čas značilna socialno-gospodarska stremeljenja. V predgovoru knjige prof. Urankar pove, da je zgodovinski oris trga Motnika rodila ljubezen do slovenske zemlje in navezanost na domačo grudo. Takrat še razmeroma dobro ohranjen trški arhiv v Motniku z dragocenimi arhivalijami je bil neposreden povod, da se je profesor začel zanimati za preteklost kraja. Zbral je vse dostopno gradivo, ki je bilo raztreseno po arhivih doma in v inozemstvu ter skušal dognati in raziskati zgodovinski razvoj Motnika.

Avstrijski nadvojvoda Ernest Železni (1377-1424)

(s polnim nazivom **Ernest Habsburški, vojvoda Notranje Avstrije; nemško Ernst der Eiserne**), * **1377**, † **10. junij 1424**, **habsburški politik in vladar**)

Ernest Železni iz Štajerske (Leopoldinske) rodbine Habsburžanov, vladal Štajerski, Koroški in Kranjski (s skupnim imenom Notranja Avstrija) od leta 1406 do svoje smrti. Bil je glava družine od 1411 do 1424.

Družina in potomci:

Ernest se je leta 1392 prvič poročil z Margareto Pomeransko, ki je bila hči Bogoslava V. in njegove druge žene Adelheide Braunschweig-Grubenhagen. Bila sta brez otrok.

Druga Ernestova žena (od 1412) je bila Cimburgis Mazoviecka, s katero sta imela devet otrok:

- Friderik V. (21. september 1415 – 19. avgust 1493)
- Margareta (1416 – 12. februar 1486), poročena (1431) z volilnim knezom Friderikom II.
- Albreht VI. (18. december 1418 – 2. december 1463)
- Aleksander (umrl 1420)
- Rudolf (umrl pred 1424)
- Katarina (1424 – 11. september 1493), poročena (1447) z mejnim grofom Karel I.
- Leopold (umrl po 1424)
- Ana (umrla 1429)
- Ernest II. (umrl 1432)

Ernest je, kot vladar Notranje Avstrije in kot ustanovitelj starejše Štajerske rodbine Habsburžanov, ki je po svojem sinu Frideriku V. preživela Albertinsko-

Avstrijsko in Tirolsko rodbino, postal predhodnik vseh kasnejših habsburških cesarjev.

Knjiga prof. Urankarja je celovito in natančno urejena tudi po virih, po opombah, po registru oseb, imenih krajev, po stvarnem imeniku in vsebini. Skratka, knjiga je urejena po vseh registrih in vsak, ki ga to zanima, lahko vse najde. V prilogah je profesor zapisal tudi vse o grbu in pečatih ter o

ustanovnih listinah, veljavnih za Motnik, ki jih je našel po različnih arhivih in tako, kot jih je v času zbiranja podatkov, raziskovanja in pred letom 1940 še našel in videl. Na koncu je knjigi priložena tudi karta katastrske občine Motnik, prerisano po katastrski mapi iz leta 1925. Ob parcelnih številkah je profesor vpisal tudi hišne številke posameznih posestnikov, kar je res neverjetna zgodovinska vrednost.

Profesorju Urankarju gre zahvala za tako dragoceno knjigo, ki pomeni do danes največ in najbolj natančno vsega tistega, kar imamo popisane in zapisane o Motniku in o motniški zgodovini. Knjiga je neprecenljive vrednosti tudi za zgodovinarje, za vse nas, ki smo tu rojeni ali živimo, pa tudi za vse naslednje rodove, ki se bodo lahko z zgodovino Motnika spopadali še v bodoče in bodo imeli od kje začeti svoje raziskovanje.

Dne 2. aprila 2023, ob 15.00 uri,
bomo v dvorani kulturnega doma Motnik
in v okviru društva Utrip proslavili 600
letnico pridobitve trških pravic, ki jih je
26. marca 1423

Motniku podelil nadvojvoda Ernest
Železni.

Vljudno vabljeni!

To nedeljo je bil tako za Motnik zares velik praznik. Od povabljenih se je vabilu odzvalo nekaj domačinov, veliko pa naših zunanjih znancev, prijateljev, sodelavcev. Z Vranskega je prišel tudi poslanec v Državnem zboru, gospod Aleksander Reberšek s svojo soprogo Kristino Bogataj Reberšek in županja Vranskega, gospa Nataša Juhart. Uradno vabilo smo poslali tudi edini hčerki profesor Pavleta Urankarja, gospe Egidiji Vindšnurer, vendar se je zaradi starosti opravičila. Se je pa vabilu odzval njen sin Boštjan Vindšnurer s svojo soprogo, kar je bilo za nas še posebej vredno in imenitno, da smo v svoji sredi lahko pozdravili vnuka profesor Urankarja. Njegove prisotnosti smo bili zelo veseli in smo hvaležni, da nas je gospod Boštjan Vindšnurer počastil z obiskom in je prišel v Motnik.

V prvi vrsti spredaj, slika levo, sedita vnuk prof. Urankarja, Boštjan Vindšnurer in njegova soproga.

V programu dogodka smo sodelovali:

- 1. Začetni pozdrav in nagovor, predsednica društva Ančka Podbevšek;**
- 2. Marina Drolc, zgodovinski oris, povezano s proslavo 600 letnice trških pravic:**
  - Lega,
  - Naselitev, motniški grad,
  - Obrt in trgovina,
  - Župna in podružnična cerkev,
  - Trške svoboščine,
  - Pod prilogami – Ustanovne listine, kot jih je našel in videl prof. Pavle Urankar, pred izdajo knjige *Zgodovina trga Motnika, leto 1940*;
- 3. Mari Bajde, spomini na 550 letnico trških pravic, Motnik, leto 1973;**
- 4. Prof. dr. Zarjan Fabjančič, Motniški priimki skozi zgodovino, 1542, 1751, 1754 in danes:**
  - Priimki po nastanku: iz osebnega imena, po kraju bivanja, po poklicu, po osebnih lastnostih, prišleki iz drugih krajev,
  - Popisi prebivalstva, davčne knjige - urbarji, Marija Terezija in njene reforme, Motniška župnija v 18. stoletju,
  - Urbar cerkve Sv. Jurija v Motniku iz leta 1752,
  - Popis prebivalstva župnije Motnik iz leta 1754,
  - Motniški priimki skozi zgodovino, priimki, cenilni seznam trških posestev iz leta 1542;
- 5. Milan Brišnik, Kmečki upori na Slovenskem.**

Ob začetku uradnega programa je vse prisotne pozdravila predsednica društva Utrip Ančka Podbevšek in napovedala, kako bosta proslava 600 letnice pridobitve trških pravic in zgodovinski utrip v dvorani potekala.

Kot je navedeno v 2. točki programa, sem se Marina Drolc v svojem referatu ozrla na zgodovinsko knjigo *Zgodovina trga Motnika in okraja*, profesor Urankarja in izbrala vsebino, ki je povezana splošno z lego kraja, naselitvijo, motniškim gradom, obrtjo in trgovino, župno in podružnično cerkvijo, bolj podrobno pa na trške svoboščine, ki jih je Avstrijski nadvojvoda Motniku podelil leta

1423 in ga povzdignil v trg. Iz desetih točk v prilogah Urankarjeve knjige sem povzela glavno vsebino o ustanovnih listinah, pečatih in grbu, kot jih je profesor Urankar pred izdajo zgodovinske knjige še našel in videl po različnih arhivih.

Nato je Mari Bajde (točka 3., str. 11) prek power pointa, v sliki in besedi, predstavila svoje spomine na praznovanje in parado ob praznovanju 550 letnice trških pravic v Motniku. Takrat je bil v našem kraju tudi velik dogodek, skozi trg se je odvil velik sprevod z rokodelci na vozovih, ki so predstavljali različne nekdanje značilne motniške obrti. Na pozornici so bili takrat povabljeni gostje iz Občine Kamnik, domačini in govorniki, med njimi je bil tudi takrat še živeči prof. Pavle Urankar, pomemben pisec motniške zgodovine.

Ob lepih in zgodovinskih posnetkih takratnega velikega sprevoda skozi trg Motnik iz leta 1973, ki jih je govornica sproti komentirala, je imela zbrane tudi fotografije in posnetke, povezane s temo govornikov in z zgodovino trga Motnika. Zbrani v dvorani so fotografije ob govoru Bajdetove lahko spremljali tudi na ekranu.

Ob mizi: Mari Bajde, prof. Zarjan Fabjančič in Milan Brišnik.
Desno motniški grb in Motniški grad po Valvasorju, Slava vojvodine Kranjske, tretji zvezek.

Različni posnetki in fotografije, pomembne za to proslavo in Motnik, so pod tem naslovom in v nadaljevanju tudi priložene, npr.: Motniški grb in motniški grad, Motnik - pogled z zahodne smeri, obe motniški cerkvi (pogled s severne smeri), zvonika (pogled z vzhodne smeri), oltarji iz obeh motniških cerkva, fotografiji slik iz arhiva Flegarjevih, ki so bile odkupljene od slikarjev v času

Križnikovega festivala in fotografija mature iz leta 1965, na kateri sedi v sredini zgodovinar prof. Pavle Urankar.

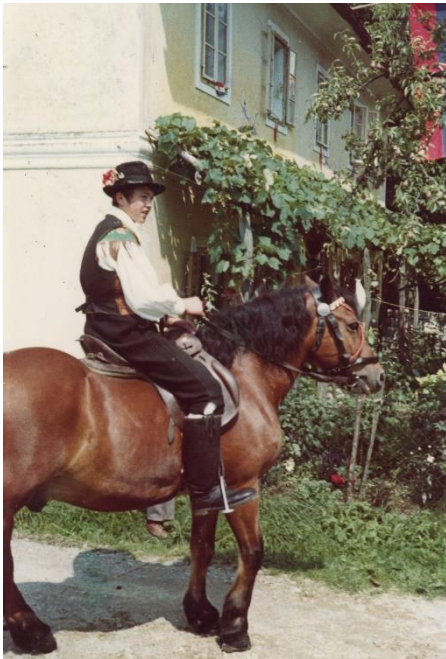
Fotografije Motnika – pogled z zahodne smeri, obe cerkvi – pogled s severne smeri, zvonika – pogled z vzhodne smeri, oltarji iz obeh cerkva – cerkev Sv. Jurija - glavni oltar Sv. Jurij, stranski Marija Rožnenska, stranski Sv. Boštjan. Mala cerkev - oltar Sv. Marije Magdalene, foto: Marina Drolc. Dve fotografiji – str. 10 in 11 foto tudi: Mateja Štrajhar. Zadnji dve fotografiji na str. 13 sta iz arhiva Flegarjevih - motniški grad in pogled na cerkvici (delo slikarja v času Križnikovega festivala) (foto: Mari Bajde).

Prof. Pavle Urankar in maturitetna slika dijakinj (Ekonomška srednja šola, Ljubljana, 4. B, junij 1965), Urankar je bil štiri leta razrednik tega razreda, od 1961 do 1965.

Foto in arhiv: Marina Drolc.

Proslava 1973 – 550 let trških pravic

Proslava 1973, str. 14: Jani Grabnar - konjenik, sprevod z motniškim polžem, gasilci, mizarji, predice, str.15, pozornica z govorniki in povabljenimi - v sredini, v svetli srajci, prof. Pavle Urankar, žanjice, kosci, gostilničarji, sprevod po Motniku in zbrani gledalci v trgu Motnik. Foto arhiv: Mari Bajde.

Potem je spregovoril prof. dr. Zarjan Fabjančič o motniških priimkih skozi zgodovino, kot je navedeno v programu dogodka na strani 11. Profesor je vnuk motniškega rojaka Karla Bervarja, Karl je bil rojen v motniški Novakovi hiši (danes Kadunčeva). Stopetdeset letnico rojstva Karla Bervarja smo v Motniku praznovali novembra 2014. Predavanje je bilo izredno zanimivo, saj je profesor ob svoji temi povedal še veliko zanimivega, povezanega z zgodovino imen in priimkov v srednjem veku. Ob njegovih zadnjih tabelah, tekste in njegovo izvajanje smo tudi lahko spremljali prek ekrana, pa je vzpostavil stik in pogovor s prisotnimi v dvorani, ko je ugotavljal, ali je kateri od priimkov v naselju Motnik še živ. Neverjetno in obletnici primerno predavanje strokovnjaka, ekonomista in ljubiteljskega zgodovinarja, prof. dr. Zarjana Fabjančiča.

Motniški priimki skozi zgodovino

Motniški priimki skozi zgodovino

1542, 1751, 1754 in danes

• Priimki po nastanku:

- Iz osebnega imena
- Po kraju bivanja
- Po poklicu
- Po osebnih lastnostih
- Prišleki iz drugih krajev

Za profesor Fabjančičem je spregovoril še sorodnik motniških Bervarjev (po Mihaelovi liniji) Milan Brišnik z Vranskega in govoril o kmečkih uporih na Slovenskem, predvsem o takratnem dogajanju v naseljih, ki so mejili na Motnik.

Celotno slovesnost so polepšali tudi štirje odlični pevci kvarteta Grm, ki so na začetku, vmes in na koncu uradnega programa zapeli več lepih slovenskih pesmi.

Dvorana je bila lepo zasedena, veliko zunanjih povabljenih se je odzvalo našemu vabilu, primerno je bilo tudi vzdušje ob tako veliki obletnici. Ob koncu je predsednica društva Utrip Ančka Podbevšek pozdravila vse prisotne in se jim zahvalila za tako lep obisk.

Uradni del programa smo nadaljevali s prijetnim pogovorom ob dobrih sokovih in odlični »**Tuhinjski fili**«, ki jo je spekla naša predsednica.

Tekst in foto: Marina Drolc, foto tudi: Jaril Lavrenčič.

“ŽLAHTEN SPOMIN” – Kronika, 110 let Kulturnega društva Motnik – 8. 2. 2023

Pripravila: Marina Drolc, del teksta je povzet po knjigi “Žlahten spomin”

Dne 8. februarja letos je bila v dvorani Kulturnega doma Motnik in ob 110-letnici Prosvetnega/Kulturnega društva Motnik predstavitev knjige z naslovom “Žlahten spomin” avtorice Tatjane Drovenik Čalič.

V knjigo je avtorica vtkala preteklost in današnji čas pod več vmesnimi naslovi, in sicer:

- LJUBITELJSKA KULTURA V SLOVENIJI;
- USTANOVITEV KULTURNGA DRUŠTVA V MOTNIKU LETA 1910 IN DELOVANJE DO KONCA DRUGE SVETOVNE VOJNE;
- KULTURNO DRUŠTVO MED LETOMA 1945 IN 1970;

- OBDOBJE OD LETA 1970 DO 1991, POMEMBNEJŠE OBLETNICE IN ODMEVNE PRIREDITVE;
- KULTURNO DRUŠTVO MOTNIK V SAMOSTOJNI SLOVENIJI;
- NOVO TISOČLETJE, NOVE IDEJE, PRODOR PREK OBČINSKIH MEJA;
- MEDNARODNI SIMPOZIJ IN MONOGRAFIJA GAŠPER KRIŽNIK;
- PREDSEDNIKI DRUŠTVA IN ČLANSTVO;
- ZGODBA O USPEHU.

Danes imenovano Kulturno društvo Motnik je bilo ustanovljeno marca 1910 kot Slovensko katoliško prosvetno društvo Motnik, pobudnik je bil župnik Janez Ivan Plahutnik (1878-1914). Ljubljanska škofija je takrat v obmejne kraje nameščala zavedne Slovence. Tako je škofija leta 1910 nastavila v Motnik Janeza Ivana Plahutnika kot še posebej zavednega Slovenca. Ivan Plahutnik je bil posebej zaljubljen v slovensko besedo, še posebno pa v društveno delo v obliki čitalnic in igranja iger. Že takoj po prihodu v Motnik je naletel na več somišljenikov. Ustanovni shod Izobraževalnega društva je bil sklican sicer že 25. septembra 1909, na katerem se je zbralo 60 članov, v glavnem sami fantje in možje, ki pa so se sestajali že prej in imeli več predavanj. Dne 16. oktobra 1909 je bila ustanovljena tudi knjižnica. Na začetku se je zatikalo pri pridobivanju mecenov, danes t.i. sponzorjev. Ko sta takratni župan Franc Kogej in usnjar Valentin Hribovšek prevzela mecenstvo, je društvo lahko zaživelo. Kasneje sta mesti podpornikov prevzela Tomaž Pungartnik, gostilničar in kmet ter Franc Reberšek, krojaški mojster v Motniku. Društvo je štel 21 članov, prvi predsednik pa je bil ustanovitelj društva Janez Ivan Plahutnik. Člani so nosili posebno društveno značko v slovenskih barvah, na kateri sta bili upodobljeni dve roki, ki si segata v pozdrav, nad njima je bil zlati križec.

Janez Ivan Plahutnik, župnik v Motniku (foto levo, arhiv Drolčevih).

(Foto desno), prvi gospodinjski tečaj v Motniku, zbrani udeleženci ob nekdanji mežnariji, pobudnik tečaja Janez Plahutnik. V prvi vrsti z leve sedita takratni učitelj v Motniku Ulrik Konjar, ob njegovi levi sedi Janez Plahutnik, velik pobudnik kulturnega dogajanja v Motniku. Tretja z desne v zadnji vrsti je Jožefa Avbelj Snój, mati Jožice Snój Senegačnik. Original desne fotografije hranijo Senegačnikovi iz Ljubljane - arhiv Jožice Senegačnik, kopija fotografije tudi v arhivu Drolčevih.

Prvi društveni prostori so bili v nekdanji mežnariji, kjer so se člani zbirali na nekakšnih bralnih sestankih. Društvo je bilo edino, ki je takrat širilo bralno kulturo in s tem ohranjalo slovensko besedo. Sestavili in zapisali so tudi Pravila Katoliškega slovenskega prosvetnega društva v Motniku z več člani. Pod 20. členom pravil so bili podpisani predlagatelji: Anton Hribovšek, Franc Drolc (moj stari oče) in Tomaž Pungartnik. Tragična smrt komaj šestintridesetletnega predsednika društva, župnika Plahutnika (29. marca 1914) in začetek prve svetovne vojne sta društveno življenje popolnoma ustavila.

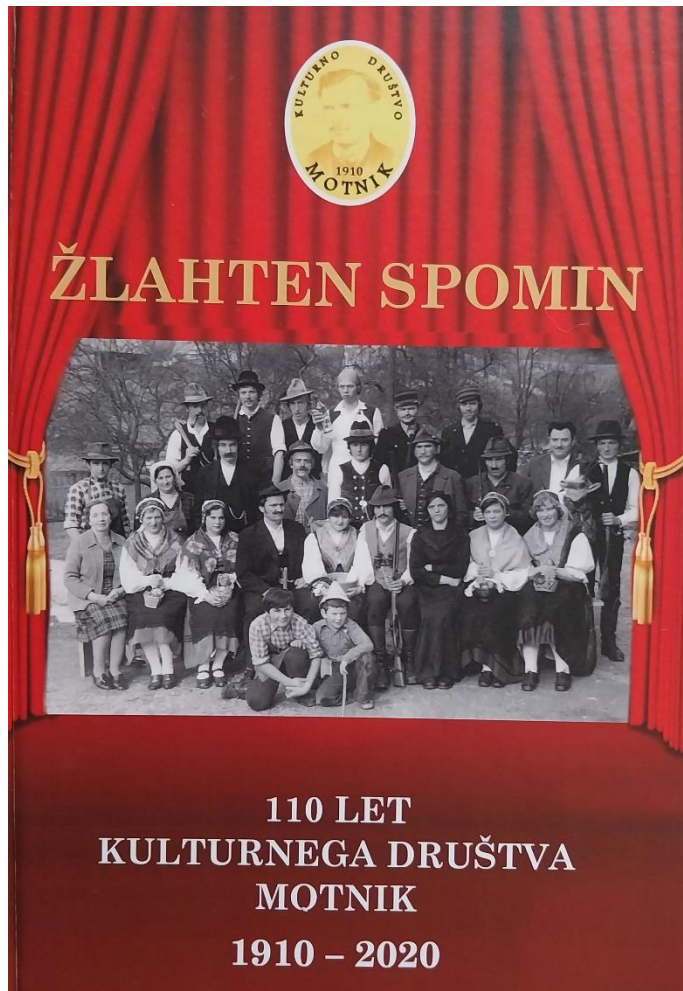
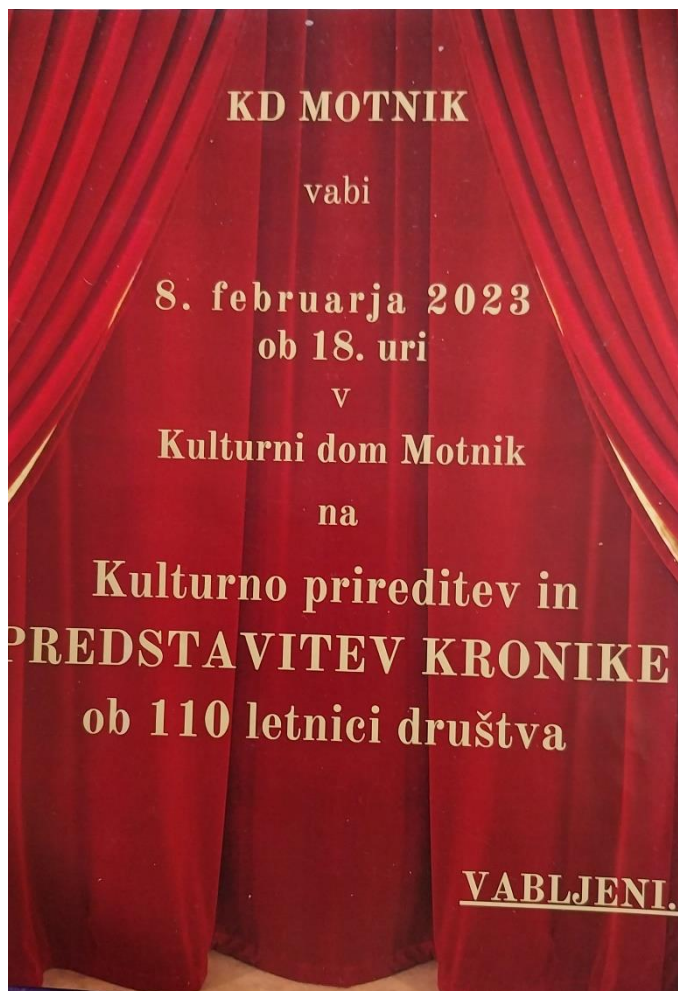
Avtorica Tatjana Drovenik Čalič v nadaljevanju obdela vsa naslednja obdobja, v katerih je društvo kasneje postalo Prosvetno društvo Motnik in še kasneje Kulturno društvo Motnik. Avtorica piše, kako je društvo delovalo med drugo vojno, kako si je opomoglo po vojni, opisuje vzpone in padce, težave in probleme z dvorano, s kulisami, z igralci in podobnim. V knjigi je na koncu dodan tudi seznam vseh predsednikov društva v celotnem obdobju delovanja, dodani so tudi kratki popisi prispevkov treh zaslužnih članov društva: Franca Drolca (moj oče), Ivanke Cene in Pavle Grutschreiber.

“Junaške blejke”, odigrana igra v Motniku, prepoznani igralci, zadaj z leve: Marija Avbelj, sestra Jožefe Avbelj Snoj, druga je žena Petra Križnika z Nadlisnika (Peter Križnik je bil sin Gašper Križnika in žene Helene Hribar Križnik), tretja Marija Regulj, moja teta, peta Jera Bervar Drolc, moja babica, na njeni levi je Marija Križnik, najmlajša hči Gašper Križnika in žene Helene. Z leve spredaj: Martin Škorjanc, ob njem je Jožefa Avbelj, kasneje por. Snoj, mati Jožice Snaj Senegačnik (arhiv Senegačnikovih iz Ljubljane in Drolčevih, Motnik).

Igra iz leta 1912. V srednji vrsti desna je Rezka Križnik, hčerka Gašper Križnika in žene Helene. Rezka kaže na svoj s čipkami okrašen predpasnik tako, da sta se morali Jožefa Avbelj, mati Jožice Senegačnik (s klobukom in sončnikom) in njena sosedo v prvi vrsti razmakniti. Prva z leve v prvi vrsti je takratna učiteljica ročnega dela Kanduč, druga je Ana Bervar Majhen, ob njej Jera Bervar Drolc, sestri in hčerki mojega pradedo Jožefa Bervarja (arhiv Senegačnik, Ljubljana in arhiv Drolčevih, Motnik).

Vabilo na predstavitev knjige in naslovnica kronike "Žlahten spomin". Tekst in izbor fotografij: Marina Drole.

Obiranje češenj, Planina nad Ajdovščino – 4. 6. 2023

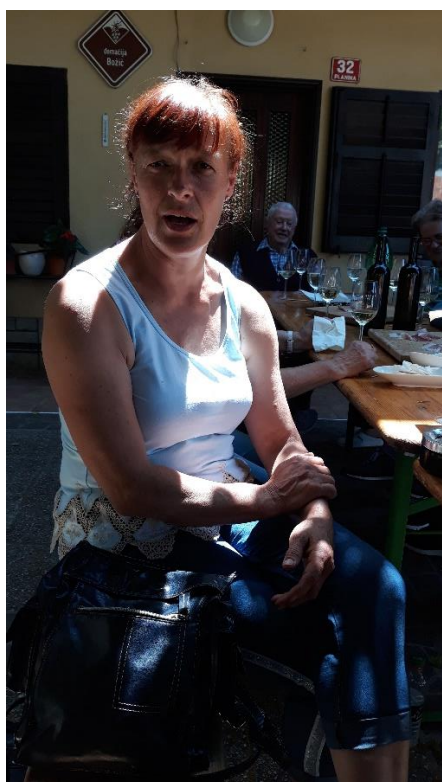
Tudi letos smo se odpravili po češnje na Planino nad Ajdovščino, k domačiji Božič, ki smo jo člani društva Utrip obiskali že več let zapored. Bera češenj je bila velika, tudi letos so dobro obrodile. Z nami je bil tudi naš najstarejši član društva Miha Hribovšek, ki je tudi nabral polno košaro lepih češenj. Z obiskom in bero pridelka smo bili vsi zadovoljni, zahvalili so se družini za prijaznost in gostoljubje ter se priporočili za obiranje češenj tudi v prihodnje.

Na Domačiji Božič ponujajo odprta in ustekleničena vina belih in rdečih sort: rebula, sauvignon, chardonnay, mešano belo, merlot in cabernet sauvignon. V ponudbi imajo poleg češenj tudi domače suhomesnate izdelke. V svoji kleti lahko sprejmejo do 25 obiskovalcev hkrati, po vnaprejšnjem dogovoru. Vabljeni vsi na domačijo Božičevih, pravijo domači!

Po obiranju češenj smo se zbrali na družinskem dvorišču, uredili vse formalnosti z gospodarjem in nabrane češnje plačali, domači pa so nas pogostili z dobrim narezkom. Družini smo se zahvalili za toplej sprejem in zaželeli nasvidenje v Planini nad Ajdovščino (slika zgoraj) tudi prihodnje leto.

Tekst in foto: Marina Drolc, tudi internet.

Slovo od Antona in Milke Kropivšek z Vrha nad Motnikom - 7. 6. 2023, 22. 9. 2023

Dne sedmega junija letos smo se na motniškem pokopališču poslovili od Anžetovčevega Toneta z Vrha nad Motnikom, umrl je na nedeljo 4. junija 2023. Tone se je rodil 29. januarja 1932 pri Anžetovcu na Vrheh, očetu Francu in materi Katri, ki se je na Vrhe priženila s Strmice. Rodil se je enajsti od štirinajstih rojenih otrok. Njegov brat Franc, rojen četrti po vrsti, je bil v družini

predviden doma za gospodarja. Nastal je problem, ko je Franc leta 1944 padel v Slivni, sredina Slovenije. Bil je zelo delaven, njihov oče pa je tudi videl samo delo in skrbel za to, da bi se čim več obdelalo in pridelalo. Rodilo se je osem deklet in šest fantov, vsi delovni. Vsa dekleta tudi zelo pridna, so počasi odhajala od doma in se poročile.

Od fantov so potem starši Toneta potrdili za gospodarja. Vse življenje je preživel na domačiji pri Anžetovcu, uspešno in dobro je kmetoval, bil je tudi gasilec, amaterski igralec, bil je celo življenje zelo zdrav in dočakal skoraj 92 let. Po smrti prve žene, ki jo je leta 1977 povozil avto, se je drugič poročil z Milko, rojeno Hrastovec s Prosivnika pri Šentgotardu. Oba, Tone in Milka sta popisala vsak svoje življenje v intervjuju, ki sta mi ga dala dne 20. maja 2017. Vse je zabeleženo v našem časopisu št. 7, januar 2018, pod naslovom *Izbrskano iz spomina*, stran 26 – 31. Zahvala velja obema.

In minilo je dobre tri mesece od Tonetovega slovesa, ko je bila Milka Kropivšek po kapi prepeljana v bolnico v Ljubljani. Njeno stanje je bilo vseskozi bivanja v bolnici slabo, umrla je 18. 9. 2023 in se pridružila možu Tonetu. Od nje smo se poslovili dne 22. 9. 2023 na motniškem pokopališču. Naj Tone in Milka počivata v miru.

Tekst in foto: Marina Drolc

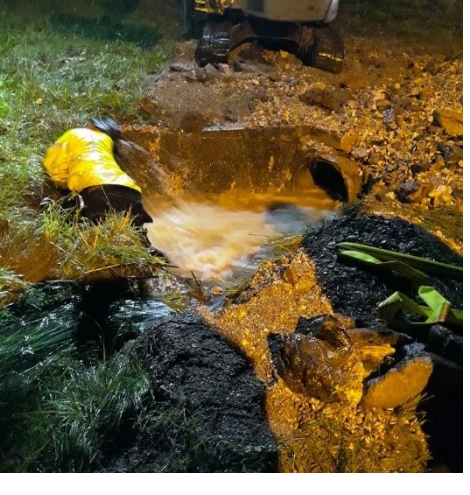
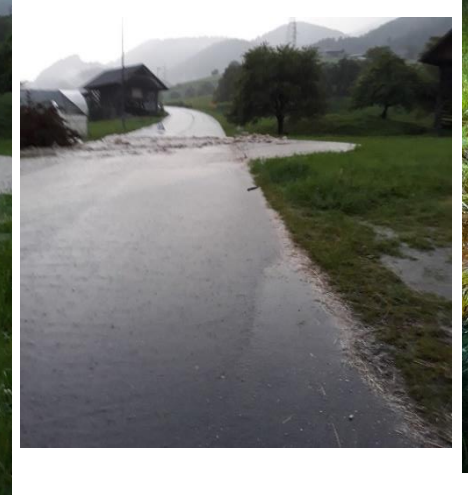
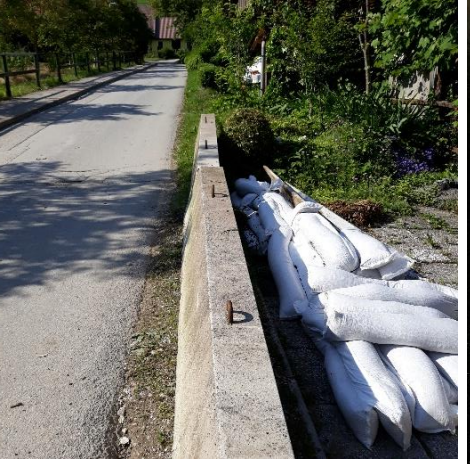
Poplava v Motniku 7. 6. 2023 in 9. 6. 2023

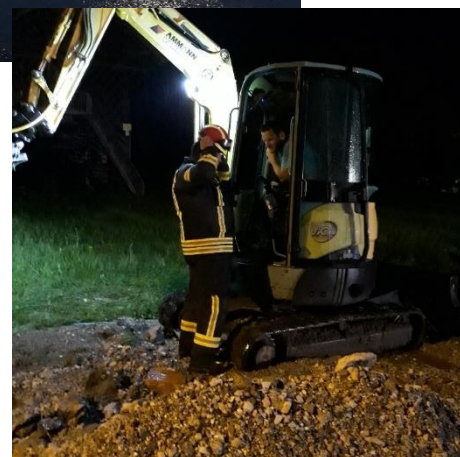
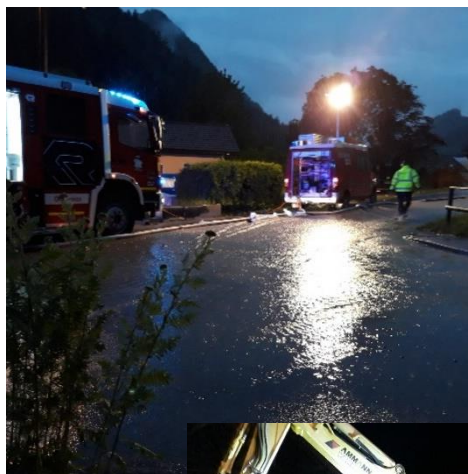
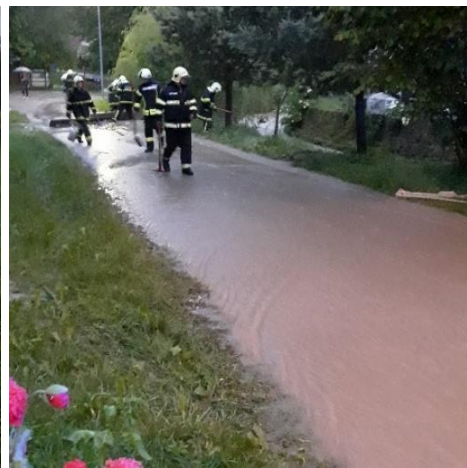
Sorodniki Toneta Kropivška in Motničani se še nismo dobro razšli po pogrebu, gasilci so se komaj dobro preoblekli iz slovesnih uniform in pospravili prapore, s katerimi so Toneta pospremili k zadnjemu počitku, že je začelo deževati in lilo je kot iz škafa. Z vseh koncev Motnika, posebej veliko vode se je zlivalo v dolino s severnih pobočij, je zalivalo zgornji konec trga. Oglasila se je sirena, prihiteli so gasilci, domačini smo gradili in ščitili robove svojih dvorišč, da voda ne bi vdirala v hiše. Visoka reka je naenkrat nastala iz smeri motniške Bele, s seboj je voda prinašala kamenje, pesek, drva, umazanijo, na cesti in pred nekdanjo Gradovo usnjarno je nastajalo morje, voda je drla vse od devetnajste ure do enih ponoči. Vsi smo se ukvarjali z odmaševanjem zamašenih odtokov in rešetak, gasilci so postavljali betonske bloke, da bi vodo nekoliko zaustavili ali preusmerjali. Šele jutro je pokazalo, kakšna škoda je nastala, cesta je bila neprevozna, na tem delu ceste pa je ostalo več kot meter nanešenega mulja, peska in kamenja. Naslednji dan je sledilo čiščenje vodnih cevi, rešetak, odvažanje kupov nanešenega materiala in spremljanje informacij o novih nalivih. Gasilci so nam pripeljali bele vreče s peskom za slučaj ponovne hude ure.

In ta se je res zgodila samo dan kasneje, neurje z vmesno točo se je spet začelo zvečer po dvajseti uri in trajalo vse do polnoči. Tokrat se je zaradi velikih nanosov zamašila velika betonska cev, ki je speljana pod cesto nasproti Vrbanovčevega kozolca. Voda je špricala več kot meter v višino, tudi na cesto in poplavljala ves del na drugi strani ceste proti rastlinjakom, proti nekdanji usnjarni in naprej proti skoraj prepolni strugi Motnišnice. Spet so na pomoč prihiteli gasilci, opremljeni s cevmi in črpalkami, da bi čim več vode preusmerili v potok, a je voda dolgo kljubovala vsem posegom na terenu. Vso koordinacijo gasilcev je v tem delu zelo usklajeno vodil poveljnik Matjaž Podbevšek, opozarjal je nas okoliške gledalce, naj se od vode umaknemo in skrbel za nemoteno delovanje gasilske enote. Občudovala sem ga pri tem delu, res mu gre zahvala in vse čestitke tudi zato, da ni prišlo do kakšne večje nesreče. Zahvala tudi gasilcem in motniškim kmetom z velikimi stroji za pomoč in koordinirano delovanje pri odmaševanju cevi in odvažanju nanešenega materiala.

**Mož beseda, mož beseda, koliko veljaš!
Saj se za nobene denarje v hudo ne predaš.
Mož beseda več velja kakor kup zlata.**

»Knjiga o Slomšku, Drobtinice«, Mož beseda, str. 47,
Zbornik ob stoletnici smrti 1862 - 1962, Mohorjeva družba v Celju, 1962

Fotografije na strani 23 in 24 so bile posnete dne 7., 8., 9. in 10. junija 2023, tekst in foto: Marina Drolc.

Katastrofalne poplave v Sloveniji – 4. 8. 2023

Pripravila: Marina Drolc

Silovita neurja, ki so zajela tri četrtine slovenskega ozemlja, so se znila nad Slovenijo, ocena je bila, da gre za stoletne poplave, ki jih Slovenija doslej ni doživela. Tokrat v Motniku nismo plavali, struga Motnišnice je uspešno kljubovala ujmi in sprejemala vso količino vode, ki je prihajala z vseh koncev izpod Kozjaka. Deževalo je močno, a ne s tako silo, kot na področju Kamniške Bistrice, Zgornje Savinjske doline in Celja, še posebej na Koroškem. V tem delu Slovenije je nastala nepričakovano velika škoda. Ljudem je zalivalo domove za več kot dva metra v višino, odnašalo in spodkopavalo domačije, gospodarska poslopja, odnašalo hleve, živino in drobnico, veliko število domov je voda enostavno odnesla. Sprožilo se je veliko število plazov, ki so nagibali, spodnašali in zasipali celotne domačije, voda je podirala in odnašala avtomobile, drevje in hlode, kamenje, mostove, reke so si utrle popolnoma nove poti, zalivale kmetijska področja in rušile vse pred seboj. Ocene škode segajo v milijarde, šele dolgo po poplavah jih bo mogoče realno oceniti.

Na kamniškem področju je bilo ogromno škode. Kamniška Bistrica je pustila za seboj v celotni dolini pravo razdejanje. Del vasi Krivčevo je bilo neprepoznavno, v celotni dolini je bilo pravo razdejanje, bile so tudi žrtve. Reševanje in delo gasilcev je bilo zahtevno, ogrožena so bila življenja

ljudi, turistov, tudi gasilcev. Sirene so se oglašale v vseh delih občine, razmere so se zaostrovale iz minute v minuto. Aktivirane so bile vse sile poleg gasilcev, gorskih reševalcev, policije in ekip NMP. Štab civilne zaščite je vpoklical vse svoje pogodbene službe, ki so prišle na pomoč s težko mehanizacijo. Po drugih krajih Slovenije je bilo prav tako aktivirano vse za pomoč, tudi helikopterji so reševali ljudi s streh, z balkonov, iz zasutih domačij, veliko ljudi je ostalo brez vsega in so morali biti evakuirani. Vsesplošna situacija po poplavih v Sloveniji je bila zaskrbljujoča, pomoč in prostovoljstvo na poplavljenih področjih bo dolgotrajna naloga ljudi in države.

Kamniški gorski reševalci so se septembra lani razveselili lastnih prostorov, a v njih niso dolgo uživali. / FOTO: GRS KAMNIK

Poplave so jim uničile vse avtomobile. / FOTO: GRS KAMNIK

Sodelovanje med gasilci in gorskimi reševalci na krajih, kjer so bili ujeti kamniški občani

/ FOTO: PGD KAMNIK

Tekst: Marina Drolc, foto: Kamničanka, 1. september 2023, št. 15.

Prangerjada v Motniku – 19. 8. 2023

Program
26. Prangerjada
19. avgust 2023

Od 8.30 do 9.30
Zbiranje nastopajočih in udeležencev prangerskih krajev v parku Pod Lipami v Motniku (priprava stojnic ipd.).

Ob 10.00
Uradni začetek Prangerjade s povorko nastopajočih Prihod kralja Ferdinanda in podelitev listine o trških pravicah.

- Uvodni nagovor.
- Pozdravni govor župana.
- Pozdrav predsednika TD.

Od 10.30 do 12.00
Predstavitve sodelujočih Turističnih društev in ostalih nastopajočih na stojnicah.

Ob 12.00
Prikaz sojenja posameznih prangerskih krajev.

Od 14.00 do 15.00
Zaključek srečanja.

900 let
prve pisne omenbe
MOTNIKA

600 let
Trga MOTNIK

To soboto je v Motniku potekala 26. Prangerjada in tržni dan. Trinajst prangerskih mest v Sloveniji se je združilo že šestindvajsetič, tokrat se je v Motniku predstavilo osem prangerskih mest in turističnih društev, ki še obeležujejo to tradicijo. V parku pod lipami, sredi Motnika, še danes stoji pranger, oz. sramotilni steber iz leta 1793, ob katerem so po prikazu sojenja posameznih prangerskih mest, tudi tokrat sodili motniškemu prestopniku in ga privezali k prangerju. Program je potekal od 8.30 do 9.30, ko je šlo za pripravo stojnic in zbiranje nastopajočih udeležencev iz prangerskih krajev. Sledil je uradni začetek dogodka, uradni pozdravni govor, predstavitev

sodelujočih Turističnih društev in ostalih na stojnicah, na koncu so prikazali sojenje posamezni sodelujoči kraji s prangerjem. Na fotografijah vidimo tudi najstarejšega člana našega društva Utrip pod lipo domačo, triindevetdesetletnega Miha Hribovška, ki se je za to priložnost primerno lepo oblekel in se podal na promenado po svojem rojstnem kraju Motniku. Vsa oblačila za ta motniški dogodek je spet sešila naša članica Malči Pirc, ki ji gre za njeno delo vsa zahvala.

Kralj Ferdinand, kraljica, njuno ožje spremstvo in motniški prestopnik (figral ga je Jože Keršič, ki je med drugim edini lepo govoril po »motniško«). Ravno na tej fotografiji vidimo, kako je tat poskušal kraljici ukrasti torbico z zlatnino. Tudi zato ga je birič, ki stoji ob njem, privezal k sramotilnemu stebri, nato pa je bil deležen vseh vrst sramotenja.

Dva prestopnika in zmikavta ob motniškem prangerju.
Tekst in foto: Marina Drolc.

600 let trga Motnik in 900 let prve pisne omembe Motnika – 26. 8. 2023

Pripravila Marina Drolc: Zgodovinski okvir naselja Motnik

V počastitev obeh praznikov je bila izdana brošura z naslovom *MOTNIK*.

Vsebina: Predgovor župana Kamnika Mateja Slaparja, O Motničanih (Tanja D. Čalić), Predstavitev vseh motniških društev.

Motnik leži v severovzhodnem delu vzhodne Gorenjske in pripada območju tako imenovanih posavskih gub. Južno od savske tektonske črte Kamniških planin in Menine poteka motniško-tuhinjsko-kamniška kadunja – sinklinala (skladi usedlin v zemeljski skorji, ki so se pogreznili), po kateri je nekdam segalo Panonsko morje v Gorenjsko kotlino. Ko je voda odtekla, je pustila za seboj usedline, zato so se na mnogih mestih razvili v ozkem dolgem pasu premogovni skladi (Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Laško), pa tudi v motniški (rudnik rjavega premoga), ojstriški, zabukoviški, libojski, pečovniški in štorjanski kadunji. Glavna prometna povezava od ljubljanske do celjske kotline so tri vzporedne poti, Črni graben, Tuhinjska dolina in prek Črnavca v Gornjo Savinjsko dolino.

Motniško ozemlje obsega predvsem v spodnjem delu ozko in tesno dolino Motnišnice, ta izvira pod Kozjakom. Tam je razvodnica, Nevljica teče proti Kamniku in se izliva v

Kamniško Bistrico, Motnišnica pa se pri Vranskem izliva v Bolsko. Obdajajo ga severna pobočja Šipka (897m) in južna pobočja Menine (1509m), nad dolino pa se na severu dvigajo tudi Kropivškov grič, Srobotnikova reber, Vrhe in Planinščica, na zahodu hrib Smolnik in na vzhodu Jasovnik (770m), ki loči dolino Motnišnice od doline Bolske. Ime Motnišnica - hudournik z mnogimi stranskimi pritoki, se uporablja šele v novejšem času, staro ime Reka uporablja Valvasor v svoji Vojvodini Kranjske, pa tudi Plahutnikova župna kronika iz leta 1910 še ne pozna Motnišnice.

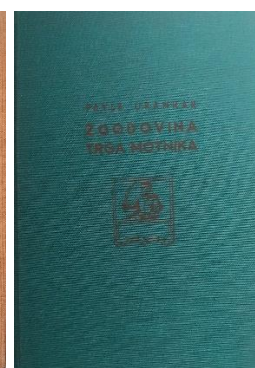
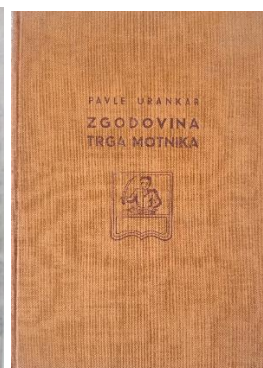
Motnik se je kot središče obrti in trgovine razvil pri vходу v Tuhinjsko dolino, t.j. ob najvažnejši prometni žili, ki je v srednjem veku vezala Štajersko in Primorje ter že davno pred uradno formalno podelitvijo trškega privilegija, ki ga je leta 1423 Motniku podelil avstrijski nadvojvoda Ernest Železni, zadnji ustoličen na Gosposvetskem polju. Važna je torej bila prometna lega in možnost obrambe pred sovražniki, saj je tudi to naselje tesno prislonjeno ob grad, v ozki, globoko zarežani dolini Motnišnice z Gradiščem na nasprotni strani, ki že po imenu spominja na določeno utrdbo iz starih časov. S prejemom trških pravic je Motnik dobil tedenski sejem na nedeljo, s tržim dnem pa so si tržani prilaščali trške svoboščine in sodstvo. Trško avtonomijo sta izražala tudi trški grb in pečat. Kot kazensko sredstvo je bilo uporabljenih več metod, tudi privezovanje k sramotilnemu kamnu – prangerju, o čemer ni veliko podatkov, gotovo pa je, da si je leta 1793 Motnik omislil nov (danes še ohranjen) pranger, ki je stal prej pred Grabnarjevo hišo. V kraju je bila zelo razvita obrt – po ustnem izročilu pri vsaki drugi hiši in cehovstvo, najmočnejša je bila usnjarska obrt. Na številne mline, žage ob potoku ter obrti (mlinarji, peki, gostilničarstvo, mesarstvo, čevljarstvo, krzнарstvo, kovaštvo, krojaštvo, barvarstvo, klobučarstvo, tkalstvo, reja ovac, nabiranje polžev, sejanje lanu, lončarstvo) ki so se tu odvijale, še danes spominjajo domača imena posameznih hiš v Motniku.

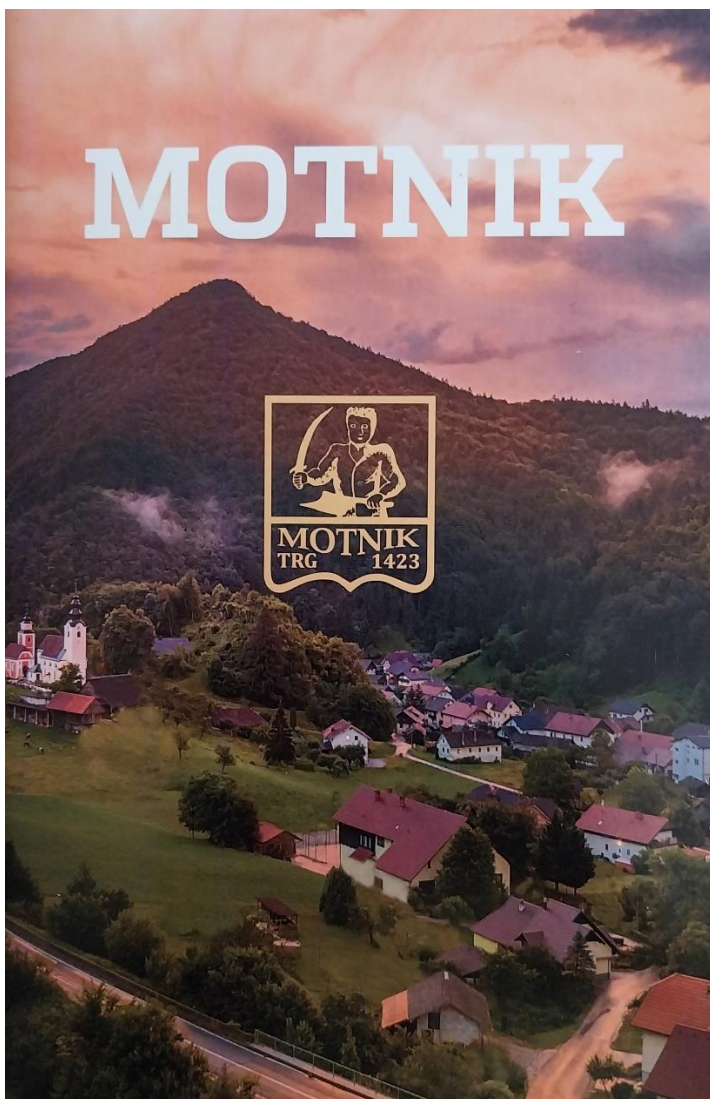
Na skupnem sestanku vseh motniških društev je bilo že na začetku leta sklenjeno, da bodo proslave letošnjih velikih obletnic potekale prek celega leta.

Pravzaprav smo v našem Podeželskem društvu – Utrip pod lipo domačo, Motnik letos prvi obeležili praznovanje te velike obletnice. Najprej 26. marca s kulinarčno delavnico in s tem počastili velika dejanja naših davnih prednikov. V svojo sredo smo povabili znano kuharico z veščinami in priznanji, s teorijo – zdravje v kuhinji, gospo Emilijo Pavlič. Nato smo 2. aprila organizirali v Kulturnem domu Motnik veliko proslavo 600 letnice pridobitve trških pavic, opis celotne proslave je v tej številki časopisa zabeležen od strani 9 naprej.

Dne 26. avgusta je veliko proslavo 600 letnice trga Motnika in 900 letnico prve omembe kraja organizirala Krajevna skupnost Motnik. Ob tem je izšla posebna brošura, ki jo je v celoti finansirala Občina Kamnik in v kateri so predstavljena vsa motniška društva.

Dogodek proslave se je odvil pod velikim šotorom, vsa društva pa smo se predstavila vsako na svoji stojnici. Lepo vroče vreme in sonce sta prispevala k lepemu praznovanju in dobremu vzdušju. Na proslavo so bili vabljeni vsi krajani Motničani in vsi, ki so se tu rodili in se občasno še radi vračajo v rojstni kraj Motnik.

*Vabimo vse krajanke in krajane
na praznovanje
600 letnice TRGA Motnik in
900 letnice prve pisne omenbe Motnika.*

V SOBOTO, 26. AVGUSTA 2023. OB 15. URI
bo na prireditvenem prostoru v Motniku
proslava v počastitev visokega jubileja,
sledilo bo druženje krajanov.

Slavnostni govornik bo župan Občine Kamnik Matej Slapar.

Vabljeni!

** Vljudno vabljeni tudi vaši sorodniki, ki so nekoč živeli v Motniku.

a skupnost Motnik, Prostovoljno gasilsko društvo Motnik, Turistično društvo
Lovska družina Motnik - Špitalič, Športno društvo Motnik, Kulturno društvo
Motnik, Društvo Utrip - Pod lipo domačo, Združenje NOB Motnik-Špitalič,
Društvo upokojencev Motnik - Špitalič

Dve stojnici društva Utrip, predsednica, članici, ročna dela, časopis in »Tuhinjska fila«, ki jo speče Ančka Podbevšek.

Na stojnicah so se predstavila vsa motniška društva, tudi naše društvo Utrip pod lipo domačo, Motnik. Vse naše članice so bile v oblačilih motniške noše, izdelala jih je članica Malči Pirc. Malči je predstavila tudi veliko svojih vezenih in klekljanih izdelkov, njeno ročno delo je res vredno vsega občudovanja. Na stojnici smo predstavili tudi vse številke našega društvenega glasila Naš utrip, Občasnik iz Motnika in predpasnike, ki so bili namenjeni otrokom, ti pa bi na predpasniku barvali določene motive s flumastri.

Tekst in foto: Marina Drolc.

Obisk vinotoča Primožič – 25. 11. 2023

Oglas:

“Vinska turistična pot:

Podajte se na pot po vinogradniški krajini, poskusite izvrstno vinsko kapljico in tradicionalne jedi. Na poti so: **Vinotoč Primožič, Špančeva in Malusova ...**

Šmartno ob Paki je zadnji vinorodni okoliš pred Alpami. Osončena lega, kakovostna prst, negovanje vinogradov, skrbna selekcija grozda in spretno kletarjenje so ..“

Srečanje nekaterih članov Utripa z lastnikom vinotoča Primožič pred časom na Gori Oljki, njegovo vabilo v klet in zanimiv oglas na netu nas je člane društva zvalo na Mali vrh nad Šmartnim ob Paki. Najprej smo poskusili vina v njihovi kleti, v veliki sobi za goste s prelepim razgledom po dolini pa so nas postregli z vinom in z odlično joto s kranjsko klobaso. Zanimiva izkušnja s pijačo, domačim kruhom in hrano, postreženo v prelepih lončenih posodicah. Bilo je prijetno druženje članov društva ob bližajočem zaključku leta. Hvala predsednici društva za organizacijo prijetnega in lepega izleta v sončnem, a nekoliko hladnem vremenu.

Tekst in foto: Marina Drolc, tudi internet.

Miklavž v Motniku – 2. 12. 2023

Adventni čas in prvi dobri mož

Prihaja prvi dobri mož v decembru in zbirajo se otroci, ki ga tako željno čakajo, čakajo, da ga vidijo in ugibajo, kakšna darila jim bo natrosil. Ta večer sta se v Kulturnem domu za otroke najprej predstavili igralki na odru ob »Jelkini tržnici« ter prikazali igrico, primerno času in pričakovanju Miklavža. Lepa igrica, tudi otroci so sodelovali in odgovarjali na vprašanja igralk na odru.

Pričakovanje dobrega moža se je stopnjevalo, ko pa so ga otroci dolgo in glasno klicali, je Miklavž s svojim spremstvom res stopil skozi vrata. In vzhičenju ni bilo konca, še posebej potem, ko so tisti na odru, tudi po navodilu dobrega moža, začeli klicati otroke in razdeljevati darila. Dobri mož je tokrat v Motniku obdaril petdeset motniških otrok in še okoli deset zunanjih, ki so se v Motniku zbrali za to priložnost. Ko je Miklavž razdelil vsa darila, pozdravil otroke in jim zaželel, naj bodo v naslednjem letu pridni, je moral v snežnem metežu odhiteti naprej, saj so ga čakali drugod še mnogi drugi otroci.

Tekst in foto: Marina Drolc.

PRISPEVKI ČLANOV, MOTNIČANOV IN NAŠIH BRALCEV

Pripravila: Marina Drolc

Neverjetna zgodba o najdeni deklici

Dne 3. julija letos mi je dr. France Malešič iz Kamnika, ki je bil zaposlen v Mestni otroški bolnišnici tako kot moja sestra, poslal prek maila tole sporočilo s prilogami:

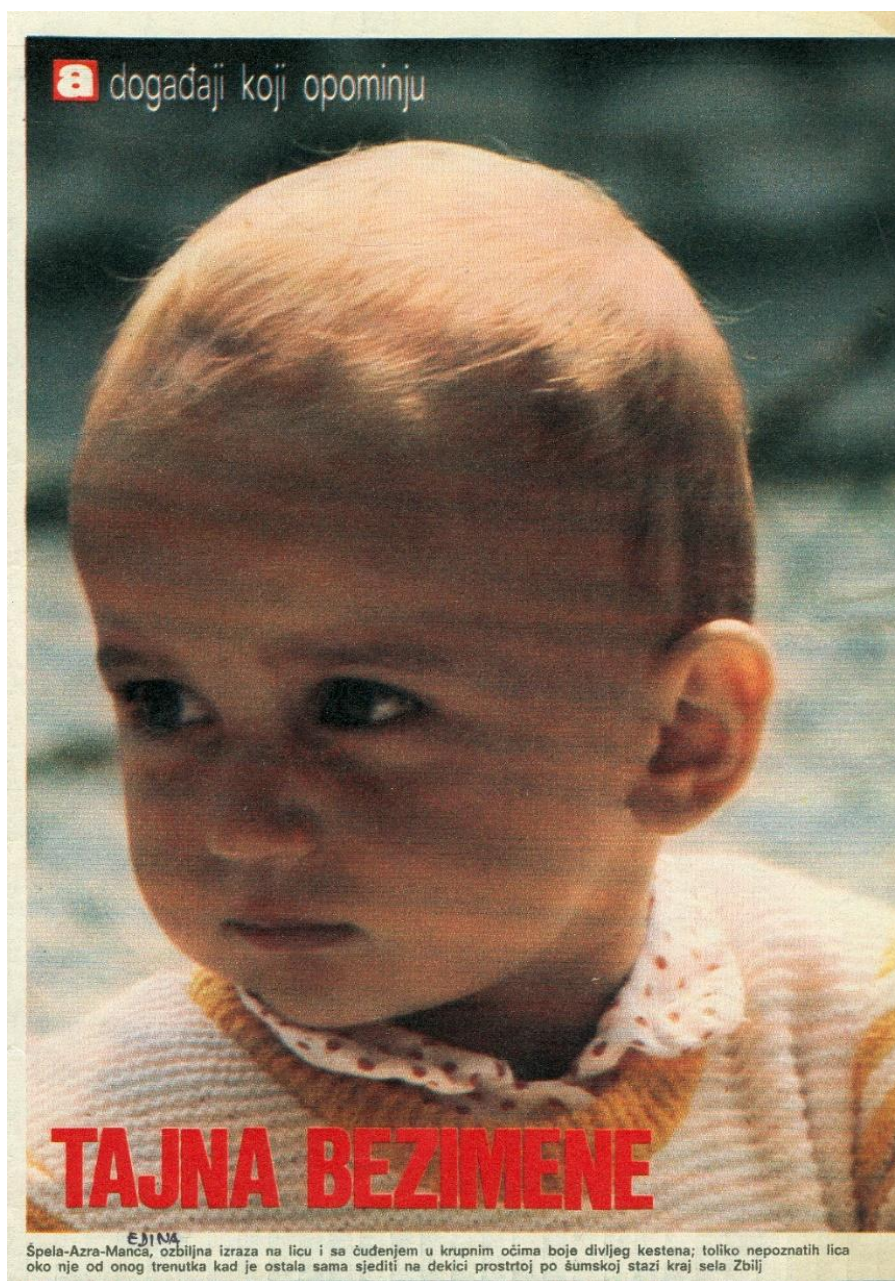
*Spoštovana Marina,
izredno sva vesela, da sva našla članek o deklici, ki je bila najdena v zbiljskem gozdu.
Objavljen je bil v zagrebški reviji Arena, žal pa na edinem listu iz revije ni datuma objave.
Pošiljava vam skene članka in fotografijo, ki je zares brez primere ter članek z zasilnim prevodom.
Prepričana sva, da vam bo mogoče ugotoviti, kdaj je bila deklica najdena in kdaj je bila v Mestni otroški bolnišnici. Zelo se veseliva in vas prisrčno pozdravljava,*

Zdravka in France

Prebrala sem prejeto pismo, nato pa dvakrat pregledala veliko mapo z ogromno fotografijami moje pokojne sestre Cvete. Našla sem vmes dve fotografiji, kjer zadaj sicer ni bilo nobenega pripisa ali datuma, a obraz deklice mi je bil neverjetno podoben deklici iz objavljene Arene. Še enkrat sem pisala gospodu Malešiču s prošnjo, da on in njegova Zdravka, ki je tudi bila v tej bolnišnici medicinska sestra, preverita podobnost deklice iz Arene s črno belima fotografijama in sporočita, ali gre tudi na Cvetinih slikah za to deklico. Njun odgovor je bil seveda da, obe fotografiji sta pripeti na koncu članka.

Po informacijah, ki sem jih prejela, so mamo najdene deklice kasneje našli, pravo ime »Edina« je pod naslov časopisa Arena takrat pripisal France Malešič. Točen čas dogajanja nismo mogli ugotoviti, gotovo pa je bilo okrog leta 1970. Osebje bolnišnice je deklici namenilo več imen, tudi Špela, Azra in Manca.

Marina Drolc

Arena, Zagreb, leto? mesec? dan? Rubrika Događaji, koji opominju; avtor Stjepo Martinović: **TAJNA BEZIMENE** (Skrivnost deklice brez imena, najdene 18. avgusta leta? (1970–1972?);

Na listu iz Arene (brez datuma in številke strani)

je desno stolpec z besedilom članka o deklici; levo je velika fotografija deklice, pod naslovom je podpisano: »Špela-Azra-Manca, ozbiljna izraza na licu i sa čuđenjem u krupnim očima boje divljeg

Djevojčica koja vas gleda s velike fotografije zasad je bezimena pacijent Mestne otroške bolnišnice u Ljubljani. Dobrog je zdravlja, igra se s djecom i bolničkim osobljem, a rasplače se kad je pokušaju posjesti na prostrt pokrivač. Onako kako ju je posjeo onaj tko ju je 18. kolovoza ove godine ostavio u Zbiljskoj šumi između Medvoda i Zbiljskog jezera

Hodnicima ljubljanske Mestne otroške bolnišnice odzvanjaju ovih kasnojletnih dana najljepša ženska imena što ih se mogu sjetiti mali pacijenti zdanja smještena pod šumovitim padinama Stare Ljubljane. »Špela, Azra, Manca...« obraćaju se djecaci i djevojčice curici krupnih očiju boje divljeg kestena u kojima se može pročitati čuđenje pomiješano sa zebnjom. Čuđenje zbog toliko nepoznatih lica oko nje, a zebnja... može li je Špela-Azra-Manca zaista osjetiti?... Jer, kako su procijenili dr Sonja Vrtovec i njeni kolege, djevojčici kojoj nitko ne zna imena može biti između trinaest i petnaest mjeseci. U svakom slučaju premalo da je već na prvim koracima u život snade ono što ju je snašlo oko podneva 18. kolovoza ove godine, da bude ostavljena u šumi, na zabitu mjestu, i prepuštena svojoj sudbini...

Prema saopćenju ljubljanske Uprave javne sigurnosti, djevojčicu je pronašao dvanaestogodišnji Marjan Kalan, sin Marije Kalan iz sela Zbilj, koji se igrao u šumi. Kraj nje je bila torba s nešto odjeće, toplije i ne osobito čiste, te bočica mlijeka. Djevojčica je sjedila na dekici, nije plakala. Sudeći po toj činjenici, a i po tome što neka žena koja je tuda prošla oko jedanaest sati nije ništa zamjetila, mala Špela-Azra-Manca nije dugo bila sama. Marija Kalan obavijestila je o svemu najbližu stanicu milicije, zatim su došli ljudi iz Skupštine općine Šiška i djevojčicu odnijeli u njeno sadašnje prebivalište. Liječničkim pregledom utvrđeno je da je djevojčica potpuno zdrava, iako nešto pothranjena, te da nije pretrpjela ni jači psihički šok. Normalno jede, spava i igra se s djecom u bolnici. I tetom Cvetom Drolc, medicinskom sestrom čija je miljenica od trenutka kad su je donijeli u Mestnu otrošku.

– Više puta su kod nas boravila napuštena djeca, a događalo se da nademo novorođenče u samom bolničkom parku – rekla mi je dr Sonja Vrtovec. – Nekima su pronađeni roditelji, jednom prilikom i uz pomoć »Arene«, a druge su usvojile ljubljanske obitelji. Vjerojatno je život te djece ljepši i puniji ljubavi nego one koja su vraćena očevima i majkama koji su ih pokušali prebaciti na teret društvu.

Događalo se da uz napuštenu bebu bude pronađeno i pismo majke u kojem ona opravdava svoje nedjelje ili obećava da će doći po dijete kad se oslobodi životnih teškoća. Mati djevojčice ostavljene u Zbiljskoj šumi nije ništa poručila. Kad bi njena Špela-Azra-Manca mogla štogod javiti, to bi zacijelo bila adresa bolnice. Ona glasi: Ljubljana, Stare pravde 4 I, dakako, ono »Mama, dodi brzo!«

Ako majka djevojčice iz Zbiljske šume ikada dode po svoje dijete, svojevrijno ili u pratnji ljudi u plavim uniformama, nema sumnje da će se sresti s dječjim pogledom punim povjerenja. Špela-Azra-Manca sve će joj oprostiti. Samo neka je više nikada ne posjeda na pokrivač prostrt po travi. Na takvom se nije dala ni snimiti, iako je teta Cveta bila tik do nje. Koliko god nejaka, mala privremena pacijentica Mestne otroške osjeća se da je potres u njezinu životu započeo s dečicom na travu!...

Stjepo Martinović

kestena; toliko nepoznatih lica oko nje od onog trenutka kad je ostala sama sjediti na dekici prostrtoj po šumskoj stazi kraj sela Zbilj».

Stjepo Martinović

Prevod:

Skrivnost deklice brez imena

Deklica, ki vas gleda z velike fotografije (Naš utrip, str. 35, prejšnja stran), je zaenkrat brez imena in pacientka Mestne otroške bolnišnice v Ljubljani. Je dobrega zdravja, igra se z otroki in bolniškim osebjem, vendar se razjoka, kadar jo poskušajo dati na razprostrto odejo. Prav tako, kot jo je dal tisti, ki jo je 18. avgusta tega leta pustil v Zbiljskem gozdu med Medvodami in Zbiljskim jezerom.

Po hodnikih ljubljanske Mestne otroške bolnišnice odmevajo v teh lepih dnevih najlepša ženska imena; sto se jih lahko spomnijo mali pacienti, ki so zdaj tam, pod gozdnatimi bregovi nad Staro Ljubljano: »Špela, Azra, Manca ...« kličejo dečki in deklice novo deklico z velikimi očmi barve divjega kostanja, v katerih je mogoče razbrati začudenje, pomešano s strahom. Začudena je zaradi toliko nepoznatih obrazov okoli nje ..., ali pa strah lahko Špela-Azra-Manca zares občuti? ... Tako so zdravnica dr. Sonja Vrtovec in njene kolegice predstavile deklico, katere imena nihče ne ve, stara pa je okrog trinajst do petnajst mesecev. Na vsak način je mogoče le malo vedeti o njenih prvih korakih v življenje, ko je bila najdena okoli poldneva 18. avgusta tega leta [?], zapuščena v gozdu, na skritem mestu, prepuščena svoji usodi ...

Po pojasnilu ljubljanske Uprave javne varnosti je deklico našel dvanajstletni Marjan Kalan, sin Marije Kalan iz vasi Zbilje, ki se je igral v gozdu. Poleg nje je bila torba z nekaj tople in ne povsem čiste obleke ter steklenička mleka. Deklica je sedela na odejici in ni jokala. Po tem in po podatkih, da je neka ženska, ki je šla tam mimo okoli enajstih in ni opazila ničesar, je mogoče sklepati, da mala Špela-Azra-Manca ni bila dolgo sama. Dr. Marija Kalan je o vsem tem obvestila najbližjo postajo milice. Za tem so prišli predstavniki Občinske skupščine Šiška in deklico odpeljali v njeno novo sedanje prebivališče. Zdravniški pregled je potrdil, da je deklica popolnoma zdrava, le nekoliko je podhranjena, ni pa pretrpela hujšega duševnega šoka. Normalno je, spi in se igra z otroki v bolnišnici in s teto Cveto Drolc, medicinsko sestro, katere miljenka je postala od prvega trenutka, ko so jo pripeljali v Mestno otroško bolnišnico.

Če bo mati deklice iz Zbiljskega gozda kdaj prišla po svojega otroka, sama od sebe ali v spremstvu ljudi v modrih uniformah, se bo zagotovo srečala z otroškim pogledom, polnim zaupanja. Špela-Azra-Manca ji bo vse odpustila. Samo naj je nikoli več ne položi na odejo, razgrnjeno na travi. Na takem se ni pustila niti fotografirati, čeprav je teta Cveta bila tik ob njej. Čeprav je slabotna, mala začasna pacientka Mestne otroške bolnišnice občuti, da se je potres v njenem življenju začel z odejico na travi ...!

Stjepo Martinović

»Večkrat so bili pri nas kot zapuščeni otroci, dogajalo pa se je tudi, da smo našli novorojence v samem bolnišničnem parku,« tako je povedala dr. Sonja Vrtovec. »Pri nekaterih so bili najdeni njihovi starši; nekoč celo s pomočjo vaše revije *Arena*. Druge otroke so posvojile ljubljanske družine. Verjetno je življenje teh otrok lepše in polno ljubezni, kot pa tistih, ki so bili vrnjeni svojim očetom in materam, ki so jih poskušali prepustiti v breme družbi.

Dogajalo se je, da je bilo ob zapuščenem otroku najdeno tudi pismo matere, v katerem je opravičevala svoje dejanje in obljubljala, da pride po otroka, ko bo rešila svoje življenjske težave. Mati deklice, zapuščene v Zbiljskem gozdu, ob tem ni pustila sporočila. Ko bi ji njena Špela-Azra-Manca.. mogla sporočiti, kje je zdaj, bi bil to gotovo naslov bolnišnice. To je: Ljubljana, Ulica Stare pravde 4. I, seveda tudi: »Mama, pridi takoj!«

Točne letnice najdbe ni. Mati deklice je bila kmalu najdena. Takrat je bilo znano tudi njeno ime Edina. To ime sem takrat podpisal tik pod naslov.

Skeniral, prevedel in urejal 3. julija 2023 FM (Dr. France Malešič, Kamnik)

Najdena deklica je tu posajena na travo in vrt Mestne otroške bolnišnice v Ljubljani (levo). Deklica »Špela, Azra, Manca«, po pripisu dr. Malešiča »Edina«, v naročja moje pokojne sestre Cvete Drolc (desno), arhiv fotografij Cvete Drolc.

Mestna otroška bolnišnica, Ulica stare pravde 4, Ljubljana, vhod zadaj, spredaj, zadaj, foto: Internet, M. Drolc.

IZBRSKANO IZ SPOMINA

Pripravila: Marina Drolc

Z gospo Emilijo Pavlič sem se ob njenem obisku v Motniku dogovorila za intervju tako, da bi prek računalnika odgovorila na moja vprašanja, na ta način prispevala odgovore in tako popisala svoje življenje za naš društveni časopis. Gospe Emiliji zato že na začetku prav prisrčna hvala.

Motnik, 26. 3. 2023 ob 14.00 uri.

Prvi dogodek v sklopu praznovanj 600 letnice pridobitve motniških trških pravic.

V okviru praznovanja 600 letnice pridobitve trških pravic, ki jih je Motniku, dne 26. marca 1423, podelil takratni Avstrijski nadvojvoda Ernest Železni, je Podeželsko društvo – Utrip pod lipo domačo, Motnik pripravilo srečanje z Emilijo Pavlič, ekološko kuharico, svetovalko za prehrano in avtorico kuharskih knjig. Takole sem ji napisala, ko sem ji poslala vprašanja kar prek računalnika.

Mir se začne tam, kjer se pričakovanja končajo.

Zbirka, Helen Exley, »Darilo življenja, Naj se zgodi«, O sprejemanju, v slovenščini, Mladinska knjiga, 2014

Spoštovana gospa Emilija Pavlič!

Kako zelo smo bili veseli vašega obiska v Motniku, saj smo vas že prej spremljali prek ekranov in seveda v mislih kuhali z vami. Upam, da vam je bilo med nami prijetno, da ste se imeli lepo in da se boste v naš Motnik še kdaj vrnili. Hvaležni smo vam za obisk in posebej smo veseli, da ste po ovinkih in po slabi cestici, mimo neke kapelice, vendarle našli kraj v ozki in zakotni dolini, kraj, ki se imenuje Motnik. Ampak, za nas prave Motničane je Motnik res kraj z veliko začetnico, trg, ki ima slavno srednjeveško zgodovino in ki je pravkar praznoval 600 letnico pridobitve trških pravic. Kraj Motnik je leta 1423 avstrijski nadvojvoda Ernest Železni povzdignil v trg in mu podelil trške pravice, takrat tudi trški dan na nedeljo. Od takrat je minilo veliko časa, časi se spreminjajo, zgodovina pa ostaja in je vredna omembe.

Za vse vaše odgovore vam bom hvaležna in dopišite tudi kaj, kar sami želite in kar vas nisem vprašala. Želim vam vse dobro, želim, da ostanete zdravi in tako ustvarjalni še naprej.

Hvala vam in vse dobro za vse, ki v srcu dobro mislimo,

Marina Drolc, Motnik, 18. april 2023

Vprašanja za Emilijo Pavlič

1. Kdaj in kje ste se rodili, v kakšnih časih, ali vas je prinesla na svet kakšna babica na domu ali ste rojeni v bolnici?
2. Kje ste odraščali, v kakšni in kako veliki družini, kakšno je bilo vaše otroštvo? Ste imeli brate, sestre, kdo so bili vaši starši?
3. Kje ste hodili v šolo, v kakšnih razmerah je bilo takratno šolanje pri vas? Kje so se šolali vaši bratje sestre?
4. Kako je bilo z odraščanjem, nadaljevanjem šolanja? O tem, da vas najprej kuharski poklic ni zanimal, smo nekaj že slišali, kako bi opisali ta leta, ki so sledila in bila značilna za odločitve o poklicu?
5. Vajeniška doba, kakšni so vaši spomini na ta leta?
6. In naprej, kako ste z vztrajnostjo in poštenjem prišli do poklica, ki je bil za vas takrat pomemben in s katerim ste dosegli veliko?
7. Kje ste opravljali svojo službo, kam ste se preselili?
8. Kje ste spoznali vašega moža, kdaj ste se poročili, je bila to za vas prava izbira, kako je teklo potem vaše življenje?
9. Otroci, pozno ste imeli to srečo in kako ste doživljali prihod otroka, kako potem naprej služba in dom?
10. Polno ste še vedno zaposleni, predavate, izdajate knjige, kdaj ste začeli s temi aktivnostmi, kaj je bil razlog, da ste prišli na to pot in da dosegate tako lepe uspehe?
11. Napišite kaj več o tem, kako živite danes, kako družina, ali ste zadovoljni s svojim življenjem?
12. Vidim, da ste pri svojih letih zdravi, polni energije, zdravo se prehranjujete in spoštujete domačo hrano. Kako vam uspe ohranjati vašo predanost zdravi hrani in takemu življenju?
13. Kakšni so vaši spomini na vaše starše, stare starše, kaj so vam dali, kako so vas usmerjali v to vaše pošteno življenje?
14. Vaši spomini na vašo prehojeno življenjsko pot?

15. Kako bi ocenili življenje nekoč in danes, vaš osebni pogled na razmere danes, razlika?
16. Kakšne so bile razmere med drugo vojno na vašem koncu in kako je bilo po vojni? Kaj in kako so to doživljali vaši starši in sorodniki?
17. Ali ste doživeli kaj hudega in se je bilo treba za kaj posebej boriti?
18. Bi kaj spremenili v vašem življenju, če bi se še enkrat rodili? Bi kako drugače zastavili svoje življenje, svoje načrte, bi kaj črtali?
19. Kaj bi svetovali mladim in tistim, ki začenjajo svojo službeno in življenjsko pot?
20. Ali ste kaj potovali in ste videli kaj sveta izven Slovenije? Kaj vas je najbolj zanimalo?
21. Ali ste zadovoljni z življenjem v Kopru, bi živeli kje drugje?
22. Kaj bi svetovali nam, ki vas spremljamo tako na daleč, vsem mladim in malo starjšim, kako naj se obnašamo, da bomo preživeli?
23. Ocenite naše društvo Utrip, kolikor ste ga na hitro spoznali!
24. In povejte nam še kaj zanimivega, veselega, lepega, spodbudnega, kar bi vsem ljudem radi položili na srce in vse, kar bi nasploh radi povedali, pa vas ne znam za to še vprašati!

ODGOVORI GOSPE PAVLIČ

1. Sem Emilija Pavlič. Rodila sem 14. aprila 1948 v Brezju pod Nanosom, v občini Postojna, v majhni vasi z desetimi hišami. Sedaj živim v Kopru. Za starša so bili to težki povojni časi, sama pa tega nisem občutila, saj sem prišla na svet kot zelo zaželen otrok. Moja mama me je rodila doma, pri porodu ji je pomagala poklicna babica iz postojnske porodnišnice. Edini spomin na ta dogodek je ta, da mi je mama večkrat povedala, kaj je babica ob mojem rojstvu vzkliknila, "Joj, kako lepo in zdravo punčko ste rodili".

2. Odraščala sem v kmečki hiši mojih staršev. Imeli smo srednje veliko kmetijo in bili smo samooskrbni. Kolikor se spominjam smo imeli vedno dva bela konja, govedo za mleko in za prodajo, da je bilo za davke in za šolske potrebščine. Spominjam se, da je bila največja skrb očeta, kako bomo plačali davke in da ne bomo lačni. Ker je bil dober in skrben gospodar nismo bili lačni in nam nikoli niso nič zarubili, česar se je najbolj bal. Moje otroštvo je bilo lepo, čeprav smo morali otroci poleg šolskih obveznosti vsak dan opraviti tudi druga otrokom primerna dela. Imela sem tri sestre in enega brata. Z žalostjo se spominjam, da tudi med počitnicami ni bilo počitka. Najbolj nas je žalostilo, da nikoli nismo šli na morje ali v kolonijo, čeprav smo bili le 50 km od Kopra. Še danes ne vem, zakaj je bilo tako. Ali šola za to ni poskrbela ali starši niso privolili. Na morje sem šla prvič, ko sem imela osemnajst let, plavati sem se naučila pri dvajsetih letih.

Moji starši so bili zgledni starši. Oče Franc in mama Ivana sta se imela rada, zelo sta se spoštovala in lepo sta skrbeli za nas. Mama je bila izučena šivilja, pridna gospodinja, ljubeča mama in žena. Pri nas ni bilo alkohola, kot je bilo v tistih časih pri mnogih mojih sošolcih, zato sem ponosna na svoje starše.

3. V osnovno šolo sem v prve štiri razrede hodila na Veliko Ubeljsko, nato pa v Hruševje pri Postojni. Na ta leta imam lepe spomine, ker smo imeli dobre in zelo požrtvovalne učiteljice. Ker smo hodili v šolo peš, je bilo najhuje pozimi. Bilo je veliko snega tudi zeblo nas je. Ko je bilo najhuje, je pred nami hodil oče, da je utiral pot do šole skozi visoke zamete snega. Po končani osnovni šoli sem se šla učiti za kuharico v restavracijo Postojnska jama. Takrat smo bili vajenci in je vajeništvo trajalo tri leta. Imeli smo šest mesecev prakse v podjetju, drugih šest mesecev sem bila v Gostinski šoli v Izoli, nato sem postala poklicna kuharica. Starejša sestra je končala gimnazijo v Postojni in nato fakulteto v Ljubljani. Druga sestra je končala ekonomsko šolo, brat se je izučil za mehanika, najmlajša sestra je tudi končala ekonomsko šolo.

4. Ko sem končala vajeništvo sem se zaposlila v Postojnski jami kot kuharica. Po dobrem letu sem odšla v Koper in se zaposlila v hotelu Triglav kot kuharica. Pri dvajsetih letih so me izbrali za šefinjo kuhinje v hotelu Žusterna, kjer sem ostala deset let. Vmes sem se veliko strokovno

izobraževala. Najprej v Opatiji nato pa sem ob delu na Gostinski šoli v Izoli naredila srednjo poslovodsko šolo kuharske smeri. Kljub mladosti in veliki odgovornosti me je delo osrečevalo. Sledili so uspehi. Ni bilo vedno lahko. Vodenje velike kuharske ekipe, skrb za finančno stanje v kuhinji, skrb za zadovoljstvo gostov in spoštovanje navodil nadrejenih je bilo zame, za mlado žensko, velik zalogaj. Ker sem bila naučena pošteno in trdo delati, so sledili uspehi in napredovanje. Po desetih letih sem zamenjala službo in šla v vrtec Smedela Koper za glavno kuharico, kjer sem vsak dan skrbela za prehrano otrok v sedmih vrtcih in ene šole. Skupaj za 1300 otrok in 200 zaposlenih. Tam sem moji izobrazbi dodala še šest mesečni tečaj za direktorico za hrano na Gostinski šoli v Ljubljani in mnogo drugih tečajev.

5. Vajeniško obdobje je bilo zame na začetku zelo težko. Želela sem na ekonomsko šolo zato, da bom delala v pisarni. Ampak na željo očeta sem šla za kuharico, da bom čimprej pri kruhu. Treba je bilo zgodaj vstati in v vsakem vremenu pol ure peš na avtobus do Postojne in nato zopet peš do jamske restavracije. Tam smo vajenci, najprej v precej oddaljenem skladišču, naložili v samokolnice premog in nekaj lesa, da smo zakurili in razgrelili ogromen štedilnik s šestimi "žreli" še preden so prišle kuharice. Če nismo bili pridni in pravočasni, je bilo ojoj.

6. Res je, vztrajnost, poštenost in tudi hvaležnost do staršev, da znam in zmorem, vse se mi je kmalu obrestovalo. Vodilni v podjetju so opazili, da sem pridna in sposobna, zato so me že konec tretjega letnika poslali za glavno kuharico v Planino pri Rakeku, kjer so staro kmečko gostilno, ki je bila ob glavni cesti za Ljubljano, preuredili v lepo podeželsko gostilno. Obiska smo imeli veliko, saj se je hitro razvedelo, da kuhamo dobro. Spominjam se, da smo imeli veliko prometa, da so me vsi hvalili, a jaz sem še vedno prejemala vajeniško plačo. Če sem se potožila očetu, da se mi godi krivica, je rekel potrpi in sem potrpehla, dokler nisem izpolnila pogojev in postala poklicna kuharica. Kljub temu, da sem veliko delala, je bila moja začetniška plača zelo majhna. Hotela sem napredovati, se izobraževati.

7. Zato sem si poiskala novo službo v Kopru v hotelu Triglav. Pri dvajsetih letih sem postala šefinja kuhinje hotela Žusterna. Tam sem ostala deset let, nato sem šla v vrtec Smedela pri Kopru za glavno kuharico in gospodinjo za sedem vrtcev, kjer sem ostala do upokojitve.

8. Pri dvaindvajsetih letih, ko sem že bila šefinja kuhinje v hotelu, sem spoznala moža. Ja, takrat je bila prava izbira. Čez dve leti sva se poročila iz velike ljubezni. Oba vajena trdo delati in skromna sva začela graditi hišo. Čez par let smo se preselili, z nami je šla živeti tudi moja dobra tašča. Skupaj smo živeli v slogi in medsebojni pomoči, saj je tašča po treh letih hudo zbolela, zanj sem skrbela več kot deset let.

9. Vmes sem po dolgih trinajstih letih hrepenenja po materinstvu rodila najprej sina, čez dobro leto pa še hčer. Ko sem ju rodila, sem jokala od sreče. Bila sta zdrava in krepka otroka. V tistih letih mi je bilo zelo težko. Včasih res nisem vedela ZASE. Ker sem bila srečna mama, zdrava, navajena trdo delati in nič razvajena, sem zmogla premagati vse težave.

10. Ja, otroka sta odrasla, končala gimnazijo in šla študirat v Ljubljano. Naenkrat sem imela več časa in še veliko moči. Želja, da bi svoje znanje in izkušnje zapisala v knjigo, je tlela že nekaj časa. Ko mi je prišla naproti prva resnejša priložnost, sem se odločila. Prijavila sem se na razpis Ministrstva za zdravje in bila izbrana. Projekt sem poimenovala »Za otroke kuhajmo zdravo« in čez dve leti izdala v samozaložbi knjigo z istim naslovom. Ker je bila knjiga zanimiva in drugačna od drugih kuharskih knjig, je kmalu sledil prvi ponatis, sedaj je naprodaj že sedmi ponatis s posodobljenimi recepti, tudi v digitalni obliki.

11. Kljub temu, da veliko delam, sem še vedno zdrava in rada živim. Včasih sama SEBE ne poznam, koliko zmorem. Sama odločam in skrbim za finance moje samozaložbe, sama se vozim na sejme in predavanja po celi Sloveniji, dvakrat na teden imam kulinarčne večere v hotelih, skrbim za dom in gospodinjstvo. Z možem imava vrt in nekaj malega njiv tako, da sva skoraj samooskrbna. S svojim življenjem nisem popolnoma zadovoljna, ker mož mojega projekta že od vsega začetka ne podpira. Kljub temu, da opazi moje uspehe, ne zaupa v moje sposobnosti in tu včasih nastopijo težave. Pravijo, da za vsakim uspešnim moškim stoji žena. Žal pri nas uspešnih ženskah ni vedno tako, vsaj pri meni ne. Ampak jaz nič ne čakam, grem pogumno naprej, saj se bliža starost, ko ne bom zmogla več vsega.

12. Res je, pri mojih 75. letih sem do danes še vedno brez zdravil in brez vsakih prehranskih dopolnil. Ne kadim, ne pijem prave kave, ne pijem skoraj nič alkohola. Glava mora biti ČISTA, da lahko trezno sprejemam svoje odločitve. Ne jem in ne pijem, če ne vem kaj jem. Mene rešuje prepričanje, da je zdrava prehrana zdravilo za telo in dušo. Zaupam naravi, katere del sem in zaupam moji intuiciji. Če je fizično telo zdravo, je tudi um. Čista glava razmišlja modro, se ne pusti zmesti od nikogar in z ničemer. Sama sebi sem najboljša svetovalka in prijateljica. Pravim, da se staram, kot pride. Sem kot stara jablana, ki je vajena vsega hudega. Pride dež, veter, suša, na koncu posije sonce.

13. Spomini na moje starše so lepi. Učili so me z zgledom. Vzgajali so me, kot so najbolje vedeli in znali. Ne spominjam se, da bi bila kdaj tepena ali grobo kaznovana. Dali so mi pravo starševsko ljubezen, to predajam mojim otrokom in vnukinji. Moj prvi denar je bila moja vajeniška plača. Za prvo plačo sem kupila radio z gramofonom in nekaj plošč. Joj, kakšno veselje je bilo doma. Od starih staršev sem poznala samo maminega očeta, njena mama je umrla zelo mlada. Očetovih staršev pa nisem poznala.

14. Moji spomini na prehojeno življenjsko pot so tako bogati in zanimivi, da bi lahko napisala obsežno knjigo polno lepih slik, člankov, nastopov na televiziji, druženja z otroci, itd. Ni mi bilo vedno lahko. Moja skromnost je moje naravno zdravilo. Zato hodim po svetu in ljudem govorim, zakaj je treba otroke dobro hraniti, jih imeti rad in jim biti dober zgled. Dokler bom še zmogla, bom to počela. Ostali spomini bodo shranjeni v mojem arhivu, ki je že sedaj zelo obsežen.

15. Mogoče se bo komu zdelo čudno, ampak jaz živim približno tako, kot v mojem otroštvu, samo s to razliko, da sem se postarala. Živim skromno, pri prehranjevanju iz leta v leto upoštevam letni čas. Nimam velikih želja. Včasih se dan lepo izteče, včasih se kaj zaplete. Ker sem optimistka vem, da bo bolje. Naprej, samo naprej je moja mantra! Opažam, da je razlika med nekoč in danes ta, da ljudje nimajo več tiste življenjske modrosti, da bi bili bolj hvaležni, spoštljivi, potrpežljivi, manj agresivni, bolj prijazni. Prepričana sem, da je tudi hrana poškodovala možgane, žal že otrokom. Zakaj je toliko nasilja, toliko boleznih med mladimi? Otroci kličejo NA POMOČ! Mama, skuhaj kosilo, večerjo, ata pridi iz službe domov, bodimo skupaj, imejmo se radi ... Zakaj starši ne kuhajo več hrane doma iz osnovnih živil, ne pa iz zamrznjene in industrijsko predelane hrane, polne konzervansov in drugih dokazano škodljivih dodatkov, ki poškodujejo možgane? Ne želodec, treba je hraniti možgane. Možganov se ne vidi in možganov se ne da zamenjati. Zakaj morajo biti ravno otroci žrtve takega neodgovornega početja? Otroci so nemočni pri teh odločitvah. Starši se moramo zavedati, da otroci potrebujejo zdrave starše, stare starše, zato moramo zdravo živeti. Vsak dan moramo delati dobro zato, da bo več miru in složnosti na svetu. A kaj, ko mnogi nezdravo živijo in potem sejejo slabo.

16. Kolikor se spominjam, v naših krajih in v moji okolici po vojni ni bilo nobenih maščevanj, nobenih zastraševanj in podobnih dogodkov. Ljudje so živeli težko kmečko življenje. Moj oče je bil že na začetku druge svetovne vojne interniran v italijansko vojsko, poslan v Grčijo in nato v Nemčijo. Prestal je veliko hudega. Po vojni se je srečno vrnil, z mamo sta potem obnovila hišo in složno skrbela za dom in družino. Moj stric je šel v partizane in se nikoli več ni vrnil. Za druge sorodnike pa ne vem skoraj nič. Pri nas doma se o vojni, povojnih dogodkih in o kakšnem sovraštvu ni govorilo, vsaj pred otroki ne.

17. Ja, najhuje mi je bilo, ko nisem imela dovolj denarja, da bi pravočasno plačala tiskanje mojih knjig. Ampak vse se je uredilo, ker so ljudje moj projekt »Za otroke kuhajmo zdravo« podprli z nakupom knjige in s povabili na delavnice. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem dobrim ljudem.

18. Ne, nič ne bi spremenila, nič ne bi črtala. Zopet bi vzela pot pod noge in šla pogumno, odločno naprej. Ponovno bi si izbrala poklic kuharice.

19. Mladim, ki začenjajo svojo službeno in življenjsko pot, bi svetovala, naj živijo zdravo, da bodo zdravi. Če imate zdravje, je največ, kar si lahko želite, zato ga čuvajte, NE RAZMETAVAJTE z njim. Če imate slabe navade in razvade, jih spremenite na boljše. Bodite pogumni in odločni, tudi če nimate podpore najbližjih, se bo že našel kdo, ki bo opazil vaše prednosti in vaše vrednote. Naj vas ne bo strah reči JA in reči NE. Ne bodite zaletavi in ošabni. Vsak mora odgovarjati za posledice svojih dejanj. Za svoje namerne ali nenamerne napake ali grdo izrečene besede se moramo nujno

čimprej opravičiti. Potem duša ne trpi in lažje živimo. Če nosimo zamere in hranimo svoj ponos, prej zbolimo. Novodobni guruji prežijo na take ljudi.

20. Ne, skoraj nič nisem potovala. Enkrat sem bila v Parizu na podelitvi nagrade za mojo knjigo, enkrat v Frankfurtu na Knjižnem sejmu in dvakrat po en teden na hrvaški obali na dopustu. V Italiji sem bila večkrat, saj živim blizu meje. Tam imam sorodnike. Kjerkoli sem že bila, me je najbolj zanimala kulinarika.

21. Z življenjem v Kopru sem zadovoljna. Vesela in srečna sem zato, ker imam lep dom in nekaj vrta, do morja pa samo 10 minut. Poleti plavam, pozimi se velikokrat sprehajam ob morju. Mislim, da me je življenje nagradilo s tem, kar imam in to znam ceniti. Največ kar imam, je moje zdravje in zato sem srečna.

22. Ne razmetavajte z zdravjem. Zdravje je treba čuvati kot denar na banki, dokler ga imamo. Važna je preventiva. Po toči zvoniti je prepozno. Bodimo drugačni od drugih v dobrem. Včasih smo za koga čudni, ker malo bolj skrbimo zase, za ljudi okoli sebe, za naravo. Otroke učimo z zgledom. Ne zapravljajte ur življenja z nepotrebnimi in nepomembnimi rečmi. Skromnost je zame še vedno lepa čednost. Čim več si skuhamte sami, da boste vedeli, kaj jeste. V tako hrano dodamo še tisto nevidno moč, ki ji pravimo ljubezen. To je najmočnejša energija. Vsak dan pojdite peš vsaj malo, mogoče okoli hiše, bloka, po polju. Gibanje v naravi je več kot samo hoja. Ko hodimo, opazujemo, se veselimo, da še zmoremo narediti korake. Tega namesto nas ne more narediti nihče, pa če nas ima še tako rad.

23. Vaše društvo Utrip bi ocenila kot zelo zgledno. Društvo ste ljudje, ki nesebično in požrtvovalno skrbite za vaš kraj. Čeprav sem bila v Motniku samo kratek čas, vas ne bom nikoli pozabila. Name ste naredili izjemen vtis. Moja skromnost se je prepletla z vašo. Tistih nekaj ur smo bil kot ena velika mešana družina. Povsod vas omenjam in hvalim. Poudarjam, kako je treba ohranjati kulturno dediščino kraja, kjer živimo in pripeljati v svoj kraj tudi nova znanja, na primer kuharski tečaj z Emilijo Pavlič. Hvala, ker ste se spomnili name in me povabili. Z veseljem bom prišla še kdaj. Čestitam vam za trud in hvala, ker ste me tako lepo sprejeli.

24. Drage bralke in bralci tega intervjuja. Mnogi me poznate iz televizijskih ekranov, ko kuham in pečem in vas navdušujem za kuhanje doma. Ni mi lahko se postaviti v živo, vam nekaj povedati in pokazati v živo. Po drugi strani pa sem srečna, da mi je dana življenjska priložnost ozaveščati ljudi tudi preko tv ekrana, kako lahko kuhamo varno, preprosto domačo hrano, skuhamo iz živil, ki rastejo pri nas. S hrano, ki so jo kuhali in pekli stoletja, lahko nadaljujemo, če smo dovolj ZAVEDNI, le način priprave se je nekoliko spremenil, npr. kuhanje na hladen začetek, na vodi. Maščobo dodamo na koncu, kuhanje brez zamrznjene hrane, raje kuhajte iz posušenih živil: suhe stročnice, suho sadje, posušena zelenjava. Tako preživimo nekaj časa tudi, če ostanemo brez elektrike. Tudi to je kulturna dediščina, ki jo je žal že skoraj izpodrinila industrijsko pripravljena ali zamrznjena hrana, tuja živila in tuji recepti. Naši buhteljni, domača polenta ali hrana "na žlico"... pa potrpežljivo čaka, da bi se znova vrnila v domove in tako ohranila generacije bolj zdrave, bolj optimistične in močnejše. Le tako bomo ohranili naravo, zdravje ljudi in še posebej zdravje otrok. Po naravi sem optimistka, zato sem prepričana, da nam bo skupaj uspelo stvari spremeniti na boljše, če bomo dovolj vztrajni.

Lepo vas vse pozdravljam, vaša kuharica Emilija,
Koper, junij 2023

***Kako prijazno je v logu zelenem!
Tako veselo ni v hramu nobenem:
Sonce skoz veje košate svetli,
zemlja od jagod rdečih diši...***

***Lepe ko pisanke, vse so rdeče
in pa debele ko rožce dišeče.
Kako prijetno je jagode brati,
a še prijetnejše zrele zobati ...***

***»Knjiga o Slomšku, Drobtinice«, Vesela šola, Mladinske, Jagode in otroci, str. 55, 56
Zbornik ob stoletnici smrti 1862 - 1962, Mohorjeva družba v Celju, 1962***

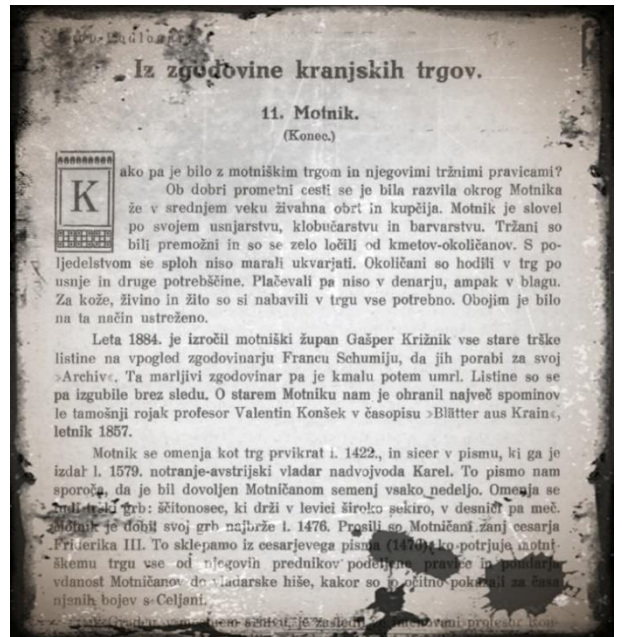
***Če si zadovoljen s tem, kar imaš,
je to najvarnejše bogastvo.***

(MARK TULLJ CICERO, 106-43 pr. n. št.)

Zbirka, Helen Exley, »Darilo življenja, Naj se zgodi«, O sprejemanju, v slovenščini, Mladinska knjiga, 2014

ODSTRTE PODOBE NEKEGA ČASA

Vsebinsko pripravila: Marina Drolc

(Levo) - Osmrtnica za Marijo Bervar – Burger, mojo prababico, umrla je 11. julija 1914 v Motniku. Pokopana je v grobu Bervarjev nasproti zakristije, motniško pokopališče, foto: Arhiv Drolčevih.

(Desno) Internet, Avtor(ji); Leop. Podlogar, Vir; Vertec (1871), leto 1930/1931, številčenje, letnik 61, številka 10, Izvor: Mestna knjižnica Ljubljana.

Motniški otroci z vzgojiteljicama, verjetno gre za takratni motniški otroški vrtec med drugo svetovno vojno (Kindergarten). Vsi so v klobučkih, predpasničke za vse na sliki je sešila moja mama, Franciška Drolc, šivilja. Četrta z leve v srednji vrsti je moja sestra Cveta Drolc. Fotograf neznan, arhiv Drolčevih.

Gledališka igra, stojijo z leve: Leopold Bregar (Tončkov Polde), **Jožefa Grilj**, France Hribovšek, Ivanka Drolc, Krivec Jože, Janko Grabnar, Kajbič Franc, sedijo z leve: Antonija Grabnar-Tonka, Tomaž Pungartnik, Mara Grabnar, Slavko Kajbič, foto arhiv: Majda Strmsnik Cestnik, Ljubljana.

Javna borza dela
podružnica K A M N I K;

Podpisana javljam naslovu, da je Grilj Josefa pri meni izstopila iz službe koncu aprila 1945. in je vsled tega iz mojega obrata odjavljam s 1. majem 1945. Nekako predi me je sem ze enkrat odjavila, a sem nekdaj zvedela, da naslovu ni o tem nje znanega. To pa najbrze vsled neurejenih takratnih razmer.

V MOTNIKU; dne 6. 7. 1945.

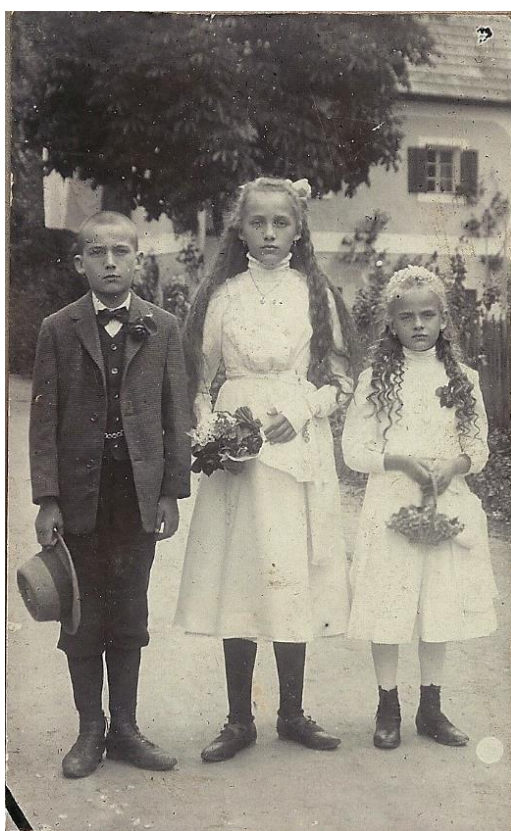

(Levo) Moja mama Frančiška Drolc, šivilja, je 6. 7. 1945 pri Javni borzi dela, podružnica Kamnik, ponovno urgirala, da je z majem 1945 **Jožefa Grilj** izstopila iz službe v njenem obratu šiviljstva v Motniku. Jožefa Grilj, Korunova Pepca, se je pri moji mami učila šivati. Spomini mojih bratov in sestre, rojenih v nekdanji mežnariji, so bili na »Pepko«, v času med drugo vojno, zelo lepi, saj je takrat Pepka po potrebi na otroke tudi popazila, arhiv Drolčevih.

(Desno): Ringlšpil v Motniku, leto neznano, Foto: Arhiv Drolčevih.

Spredaj fantje z leve: Vinko Zore, Maksel Štrajher (Matjanov), Ivan Šošter, Franc Burja, stojijo z leve: Malčka Štrajher, Fanika Štrajher, Vida Korun, Pepca Korun (obe Grilj), Anica Zore (Kvas), Motnik 1937, foto arhiv: Malči Pirc.

*(Levo) Trije otroci zakoncev Franca Regulj (1870-1922/23- imam dva podatka o smrti) in Frančiške Regulj, roj. Hribar (1866-1959), z leve: Franc Regulj, moj stric (1903-1987), Marija Regulj, Mima, por. Škorjanc, moja teta (1901-1985), Frančiška, Francka Regulj, por. Drolc, moja mama (1905-1993), foto okoli 1910, arhiv Drolčevih.
(Desno) Pred Vrbanovčevim kozolcem, z leve: Mlinarjev Ciril, Ivanka Drolc, Pepca Grilj, Tončkov Joža, Franc Hudomal mlajši, spredaj Hedvika Drolc, zadaj Hribovškov Tonče, leto neznano, gotovo okoli 1940 ali prej, foto arhiv: Majda Strmšnik Cestnik, hčerka Pepce Grilj, Ljubljana.*

Na fotografiji z leve, očetovi polsestri Hedvika in Ivanka Drolc iz drugega zakona Drolc-Regulj, na desni očetova sestra Frančiška Fanika Drolc iz prvega zakona Drolc-Bervar, foto pred 1945 (arhiv Drolčevih).

(Levo) Cvetna nedelja v Motniku 1940. Stojijo z leve: Tinka Hribovšek, Štefka Grabnar, Ludvik Grabnar, Miha Hribovšek, Jože Prešern, Vida Hribovšek,

sedijo z leve: Roža Hribovšek, Fanika Prešern, Hedvika Drolc, Minca Hribovšek, Tilka Grabnar, arhiv Drolčevih.

(Desno) Polsestri in sestra mojega očeta Franca Drolca, z leve Hedvika Drolc, por. Letnar (1927-2010) in Ivanka Drolc, por. venguset (1922-2005), Frančiška Drolc, por. Štrajhar (1912-1946), foto pred 1945, arhiv Drolčevih.

Gospodinjski tečaj, Motnik, 1952, zadnja vrsta z leve: Štefka Prešern, Pavla Grutschreiber, Ana Novak-Cretova, Fanika Orehovec Kropivšek, Julka Slapnik, Minka Novak-Konškova, Marija Žibert.

Spredaj z leve: Marija Semprimožnik, Mara Tomišek-Sedmakova (?še drugi podatek: Fanika Novak-Cretova), Pavla Hudomal, Pavla Bajde, Minka Krivec, Justa Grilj, Tonka Grabnar in Pepca Slapnik, foto arhiv Marije Cestnik in arhiv Drolčevih.

Preljubo veselje, oj kje si doma?

Povej, kje stanuješ, moj ljubček srca?

Po hribih, dolinah za tabo hitim, te videti hočem, objeti želim.

»Knjiga o Slomšku, Drobotnice«, 1838, Veselja dom, str. 47, 48

Zbornik ob stoletnici smrti 1862-1962, Mohorjeva družba v Celju, 1962

Igra »Sveti plamen«, Motnik 1955, igralci, stojijo z leve: Fanika Prešern, Mlinarjev Ciril, Silva Hribernik, Franc Drolc, režiser in moj oče, Gregova Marta, Pavla Grutschreiber, Mara Grabnar, Srečo Ivančič. Sedijo z leve: Jože Semprimožnik, Antonija Grabnar - Tonka, Peter Pungartnik in Cene Ivanka, arhiv Drolčevih.

Motniški kopalci, po poplavi, poletje 1963. Sedimo ob obnovljenem bregu potoka Motnišnica, kjer smo se vsako leto kopali. Takratna poplava je spremenila okolico Flegarjevega »Sejmišča«, Flegarjeve žage in Reguljevega vrta, veliko obrežja in zemlje je ob poplavi odneslo. V tolmunu pod nekdanjo žago smo vsako leto zagradili potok in se v nastalem bazenu vsi naučili plavati. Sedimo z leve, prepoznani, tretji Marjan Urh, Jože Semprimožnik, Helmut Grutschreiber, Cveta in Marina Drolc, Anica in Iva Regulj, ostali zdaj neznani, foto: Frane Drolc, arhiv Drolčevih.

Novoletna:

**Čas kot zvezda se utrne,
stare vse poti zagrne,
nove, z upi tlakovane,
vir so sreče nasmejane.**

Statistika:

Prvo sveto obhajilo, birma: v 2023	Obhajilo: 7 otrok, birme ni bilo
 Rojeni: v 2023:	1 deklica, 1 deček
 Odšli so: v 2023	<ul style="list-style-type: none"> - Anton Kropivšek - Miroslav Slapnik - Ljudmila Kropivšek - Julijana Kramar - Dušan Pfeifer

Kazalo vsebine:

Stran 1	Naslovnica
2	Voščila ob vstopu v leto 2024, uvodnik
3, 4	Štirinajsti občini zbor, Maškarada
4, 5	Maškarada, Pustna nedelja
6, 7	Barvanje pirhov v dveh tehnikah
7, 8	Kuharski tečaj, Emilija Pavlič
9 -17	Proslava 600 let trških pravic, Okrogla miza
14 - 15	Proslava 1973 – 550 let trških pravic
17 - 20	Žlahten spomin – 110 let Kulturnega društva
20, 21	Obiranje češenj
21, 22	Slovo – Tone in Milka Kropivšek
22 – 24	Poplave v Motniku
24 - 26	Katastrofalne poplave v Sloveniji
26 - 28	Prangerjada v Motniku
28 - 32	600 let trga in 900 let prve omembe Motnika, Zgodovinski okvir naselja
33	Obisk vinotoča Primožič
33 -34	Miklavž v Motniku
34 - 37	Prispevki članov: Zgodba o najdeni deklici
37 - 42	Izbrskano iz spomina – Emilija Pavlič
43 - 47	Odstrte podobe nekega časa
48	Statistika, Kazalo vsebine, Kolofon

**Hvala vsem, ki ste bili tudi
v tem letu moji prijatelji, uspešno naprej,**

Marina Drolc.

Glasilo Podeželskega društva - Utrip pod lipo domačo, Motnik, predsednica: Ančka Podbevšek.

Uredniški odbor: Ančka Podbevšek, Petra Slapnik, Mari Bajde, Marina Drolc.

Glasilo NAŠ UTRIP, OBČASNIK iz MOTNIKA si boste lahko ogledali tudi na portalu kamnik.info.

Občasnik je sestavila in oblikovala Marina Drolc.

Sestava, oblikovanje časopisa in vsi prispevki se objavljajo brez honorarjev.

Fotografije na naslovnici je oblikovala: Marina Drolc, ročna dela Malči Pirc.

Tisk: Studio Dataprint, Kamnik.